

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ปีที่พิมพ์	พ.ศ. 2565
จำนวนพิมพ์	500 เล่ม
จัดทำโดย	สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย) 85-91 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700 โทร. 0-2424-4557 โทรสาร 0-2433-2858

คำนำ

คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และเพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางสำหรับการวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดวิธีการประเมินไว้ 12 รูปแบบ ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การสอบปากเปล่า การพูดคุย การใช้คำถาม การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตนเองของผู้เรียน และการประเมินโดยเพื่อน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษาได้นำกรอบนิยามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 สมรรถนะ มาดำเนินการพัฒนาเป็นเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยใช้วิธีการประเมิน 12 รูปแบบ และจัดทำเป็นคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ผู้ใช้เครื่องมือสามารถศึกษารายละเอียดของเครื่องมือประเมินแต่ละรูปแบบ และเลือกเครื่องมือประเมินไปใช้ประเมินผู้เรียนได้ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม คู่มือนี้ได้แสดงกรอบโครงสร้างและเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 สมรรถนะ ตามวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ ซึ่งในเครื่องมือประเมินแต่ละรูปแบบจะมีการอธิบายเกี่ยวกับลักษณะเครื่องมือประเมิน แบบประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การประเมิน วิธีการใช้เครื่องมือประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้เครื่องมือสามารถใช้เครื่องมือได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สำนักทดสอบทางการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เล่มนี้ จะอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนสร้างความเข้าใจ และสามารถใช้อุปกรณ์ประเมินนี้ในการกระตุ้นและพัฒนาผู้เรียน และตัดสินใจ

ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สุดท้ายนี้สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ได้พัฒนาเครื่องมือและคู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจนสำเร็จ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 1	
บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 แนวคิดการสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	2
1.4 แนวทางการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	6
1.5 บทบาทในการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้	7
ตอนที่ 2	
กรอบโครงสร้างและเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	9
2.1 กรอบโครงสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	9
2.2 เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ	10
2.2.1 การสังเกตพฤติกรรม	11
2.2.2 การสอบปากเปล่า	16
2.2.3 การพูดคุย	23
2.2.4 การใช้คำถาม	38
2.2.5 การเขียนสะท้อนการเรียนรู้	45
2.2.6 การประเมินการปฏิบัติ	59
2.2.7 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน	74
2.2.8 การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ	83
2.2.9 การประเมินด้านความรู้สึกนึกคิด	89
2.2.10 การประเมินตามสภาพจริง	93
2.2.11 การประเมินตนเองของผู้เรียน	99
2.2.12 การประเมินโดยเพื่อน	104
บรรณานุกรม	109
คณะผู้จัดทำ	111

ตอนที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อ 2 ที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า “มีความรู้ อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต” ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับนี้ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในลักษณะความสามารถไว้ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้มีแนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดวิธีการประเมินไว้ 12 รูปแบบ ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การสอบปากเปล่า การพูดคุย การใช้คำถาม การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตนเองของผู้เรียน และการประเมินโดยเพื่อน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 ประการ และวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ ดังกล่าว เป็นส่วนที่จะสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากายในตนเอง เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายในตนเอง เรียนรู้และเติบโต ภาคภูมิใจในความเป็นไทย ใช้ชีวิตอย่างเห็นคุณค่าและสร้างสรรค์การทำงาน รวมทั้งเข้าใจความหลากหลายในสังคม

สำนักทดสอบทางการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจหลักในการสนับสนุนเครื่องมือและประเมินผลทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อให้บริการแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ในการบริการเครื่องมือวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาที่มีมาตรฐาน และระบบคลังเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งให้บริการเครื่องมือแก่หน่วยงานต่าง ๆ กำกับติดตาม

และตรวจสอบความรู้ความสามารถพื้นฐาน ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงได้จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้วิธีการประเมิน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
2. เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางสำหรับการวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1.3 แนวคิดการสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นำเสนอเนื้อหาโดยเริ่มจากความหมายของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามลำดับ ดังนี้

1.3.1 ความหมายของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะ คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งผลักดันให้บุคคลนั้นสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยความหมายในบริบทของผู้เรียน สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มีผลมาจากความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้หรือปฏิบัติงาน หรือสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2555 หน้า 1) สอดคล้องกับที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2564, หน้า 129) ได้ให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกทางพฤติกรรมและการกระทำในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ

ที่ตนมีให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในสถานการณ์ที่หลากหลาย สำหรับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หมายถึง ระดับของความสามารถของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (พรพิชิต ทิธา, 2561 หน้า 7) สอดคล้องกับกัณฑ์ขุณฺโณวาท (2562, หน้า 5) ที่กล่าวว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนมี และใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หมายถึง ระดับความสามารถ พฤติกรรมของผู้เรียนที่มาจาก ทักษะ ความรู้ และเจตคติทั้งด้านการสื่อสาร ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี

1.3.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6 - 7) อธิบายว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนนั้นต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและให้ค่านิยมไว้ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

1.3.3 การวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นการดำเนินการที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, หน้า 88 - 93) ได้มีแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดวิธีการประเมินไว้ 12 รูปแบบ ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบมาตรประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัด และควรสังเกตหลายครั้ง หลายสถานการณ์ หลายช่วงเวลาเพื่อขจัดความลำเอียง

2. การสอบปากเปล่า เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยการพูด ตอบประเด็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ผู้สอนเก็บข้อมูล จดบันทึก รูปแบบการประเมินนี้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง สามารถมีการอภิปรายโต้แย้ง ขยายความ ปรับแก้ไขความคิดกันได้ มีข้อที่พึงระวัง คือ อย่าเพิ่งขัดความคิดขณะที่ผู้เรียนกำลังพูด

3. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทางอีกประเภทหนึ่ง ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้อย่างไม่เป็นทางการเพื่อติดตามตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนา วิธีการนี้อาจใช้เวลา แต่มีประโยชน์ต่อการค้นหา วินิจฉัยข้อปัญหา ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เช่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

4. การใช้คำถาม เป็นเรื่องปกติมากในการจัดการเรียนรู้ แต่ข้อมูลงานวิจัยชี้ว่าคำถามที่ครูใช้เป็นด้านความจำ และเป็นเชิงการจัดการทั่ว ๆ ไปเป็นส่วนใหญ่ เพราะถามง่ายแต่ไม่ท้าทายให้ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง การพัฒนาการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพแม้จะเป็นเรื่องที่ยาก แต่สามารถทำได้ผลรวดเร็วขึ้น หากผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินในชั้นเรียน โดยทำการประเมินเพื่อพัฒนาให้แข่งขัน

5. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการบันทึกการเขียนอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเขียนตอบกระทู้ หรือคำถามของครู ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความรู้ ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัด การเขียนสะท้อนการเรียนรู้นี้ นอกจากทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในผลการเรียนรู้แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือประเมินพัฒนาการด้านทักษะการเขียนได้อีกด้วย

6. การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ/โครงงาน การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง การท่องเที่ยว การสาธิต การทดลองวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) การประเมินการปฏิบัติอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะงานหรือประเภทกิจกรรม

7. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานเป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน เช่น แฟ้มสะสมงานที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนต้องมีผลงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน หากเป็นแฟ้มสะสมงานดีเด่นต้องแสดงผลงานที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลที่เลือกผลงานนั้นเก็บไว้ตามวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน

8. การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ผู้สอนควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้ แบบทดสอบที่จะใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อมั่นได้ (Reliability)

9. การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการวัดและประเมินผลเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปสูงสุด ได้แก่ ชั้นรับรู้ ชั้นตอบสนอง ชั้นเห็นคุณค่า ชั้นจัดระบบคุณค่า และชั้นสร้างคุณลักษณะ

10. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

11. การประเมินตนเองของผู้เรียน การประเมินตนเองนับเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไร และผลงานที่ทำนั้นดีแล้วหรือยัง การประเมินตนเองจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้การประเมินตนเองของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จได้ดีจะต้องมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงาน และมาตรการการปรับปรุงแก้ไขตนเอง

12. การประเมินโดยเพื่อน เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ เพราะการที่ผู้เรียนจะบอกได้ว่าชิ้นงานนั้นเป็นเช่นไร ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้น ผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมิน

จากนิยามสมรรถนะและวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ ดังกล่าว สำนักทดสอบทางการศึกษา จึงได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากรดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนขึ้น และจัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ต่อไป

1.4 แนวทางการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้นั้น ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนได้ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร เป้าหมาย การจัดการเรียนการสอน และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

2. ศึกษาคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 พร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนนและตัดสินผลการประเมินในแต่ละรูปแบบ
3. เลือกใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้านให้เหมาะสม
4. นำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามช่วงเวลาที่เหมาะสม
5. นำผลที่ได้จากการวัดและประเมินไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมเสริมผู้เรียน ให้มีระดับความสามารถของสมรรถนะที่เพิ่มขึ้น

1.5 บทบาทในการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้

บทบาทของผู้ใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ซึ่งในแต่ละระดับมีบทบาทในการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ ดังนี้

1. **ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่สถานศึกษาในการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ดังนี้
 - สื่อสาร สร้างความเข้าใจ ให้กับสถานศึกษาเกี่ยวกับคู่มือและเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 - ประชุม ชี้แจง และวางแผนกับคณะทำงานเพื่อนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้
 - เผยแพร่คู่มือและเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนแก่สถานศึกษาและผู้สนใจทั่วไป
 - ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกระดับชั้น
 - นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้และการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ประเมินผู้เรียน

2. **ระดับสถานศึกษา** มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผู้เรียน ซึ่งมีบทบาทในการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ ดังนี้

- บริหารจัดการให้ครูผู้สอนนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
- เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนคิดจากการนำเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไปใช้ เพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเลือกใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน
- พัฒนาและต่อยอดความสามารถของผู้เรียน ด้วยการสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดให้
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของตนเอง และประเมินเพื่อนตามความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้
- ฯลฯ

ตอนที่ 2

กรอบโครงสร้างและเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสมรรถนะสำคัญทั้ง 5 สมรรถนะนี้ เป็นสมรรถนะตามหลักสูตรที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเพื่อให้ผู้สอนได้มีแนวทางในการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลากหลาย คู่มือฉบับนี้จึงได้นำเสนอการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนโดยใช้วิธีการประเมิน 12 รูปแบบ ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แล้วนำมากำหนดกรอบโครงสร้างของเครื่องมือในแต่ละรูปแบบ และเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ดังนี้

1. กรอบโครงสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
2. เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ

2.1 กรอบโครงสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

กรอบโครงสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ตามวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
1. การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
2. การสอบปากเปล่า	แบบบันทึกการสอบปากเปล่า	ความสามารถในการสื่อสาร
3. การพูดคุย	แบบบันทึกการพูดคุย	ความสามารถในการสื่อสาร
4. การใช้คำถาม	แบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม	ความสามารถในการแก้ปัญหา

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้	แบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้	ความสามารถในการสื่อสาร
6. การประเมินการปฏิบัติ	- แบบประเมินการปฏิบัติ	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
7. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน	- แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน - แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
8. การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	ความสามารถในการคิด
9. การประเมินด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด	แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกนึกคิด	ความสามารถในการคิด
10. การประเมินตามสภาพจริง	แบบประเมินตามสภาพจริง	ความสามารถในการแก้ปัญหา
11. การประเมินตนเองของผู้เรียน	แบบประเมินตนเอง	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
12. การประเมินโดยเพื่อน	แบบประเมินเพื่อนร่วมงานในกลุ่ม	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

2.2 เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามวิธีการประเมิน 12 รูปแบบ

เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประเมินผู้เรียน 12 รูปแบบ ประกอบด้วย

- 2.2.1 การสังเกตพฤติกรรม
- 2.2.2 การสอบปากเปล่า
- 2.2.3 การพูดคุย
- 2.2.4 การใช้คำถาม
- 2.2.5 การเขียนสะท้อนการเรียนรู้
- 2.2.6 การประเมินการปฏิบัติ
- 2.2.7 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน
- 2.2.8 การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ
- 2.2.9 การประเมินด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด
- 2.2.10 การประเมินตามสภาพจริง
- 2.2.11 การประเมินตนเองของผู้เรียน
- 2.2.12 การประเมินโดยเพื่อน

แต่ละรูปแบบการประเมินมีรายละเอียดของตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน ดังนี้

2.2.1 การสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดู การปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน วิธีการนี้ควรสังเกตหลายครั้ง หลายสถานการณ์ หลายช่วงเวลาเพื่อจัดความลำเอียง ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ สามารถนำมาใช้ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย
3. ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
4. จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
5. ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม
6. หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

ลักษณะเครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรม

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบสังเกตพฤติกรรม ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับครู/ผู้ปกครองประเมินนักเรียน ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น การประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) หรือการประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

2.3) สำหรับกรณีที่ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ให้ครูแนะนำการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจก่อนการประเมิน

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูหรือผู้ปกครองนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถาม การเล่าเรื่อง การใช้คำถาม เป็นต้น
- 3) ครูหรือผู้ปกครองควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

แบบสังเกตพฤติกรรม

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

วัน เดือน ปีผู้สังเกตพฤติกรรม ครู ผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- (2) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ
- (1) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวบางครั้ง
- (0) หมายถึง นักเรียนไม่เคยปฏิบัติหรือไม่เคยแสดงพฤติกรรมดังกล่าว

รายการประเมิน	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
1.1 นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง			
1.2 นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
1.3 นักเรียนร่วมวางแผนขั้นตอนการทำงานเป็นทีม			
1.4 นักเรียนตัดสินใจร่วมกันในทีมได้			
ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย			
2.1 นักเรียนติดตามข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน			
2.2 นักเรียนติดตามข้อมูล ข่าวสารในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่			
2.3 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายในโรงเรียน			
2.4 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายนอกโรงเรียน			
2.5 นักเรียนทำงานสำเร็จลุล่วงภายในเวลาที่กำหนด			
ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข			
3.1 นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบที่กำหนด			
3.2 นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างด้านประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม			
3.3 นักเรียนปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน			
3.4 นักเรียนแสดงออกถึงความเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			
ตัวชี้วัดที่ 4 จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม			
4.1 นักเรียนยอมรับความสามารถของสมาชิกในทีมที่แตกต่างกัน			
4.2 นักเรียนมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม			

รายการประเมิน	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 5 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม			
5.1 นักเรียนสามารถกำกับตนเองได้ตลอดเวลาขณะอยู่ในชั้นเรียน			
5.2 นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นชินได้อย่างเหมาะสม			
ตัวชี้วัดที่ 6 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
6.1 นักเรียนขอโทษผู้อื่นเมื่อทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม			
6.2 นักเรียนไม่กลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ ไม่ว่าจะต่อหน้า ลับหลัง หรือทางสื่อสังคมออนไลน์			
6.3 นักเรียนไม่ควั่นตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติหรือปราศจากเหตุผล			
รวม			
คะแนนรวม			
คิดเป็นร้อยละ	$\frac{\text{คะแนนรวม} \times 100}{40} =$		

สรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครู/ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ให้คะแนนการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ดังนี้

การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นประจำ ให้ 2 คะแนน

การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ไม่เคย ให้ 0 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมาคำนวณหาค่าคะแนนรวมของการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ลงในช่อง “รวม” และนำมาสรุปเป็น “คะแนนรวม” จากนั้นจึงคำนวณเป็น “ร้อยละ” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพ

ในกรณีที่ดำเนินการประเมินทั้งครูและผู้ปกครองร่วมกัน การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินที่ได้จากแหล่งประเมินต่าง ๆให้นำค่าร้อยละของคะแนนจากแหล่งการประเมินของครูและผู้ปกครองมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินและระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การตัดสิน	ระดับคุณภาพ
มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 65.00 - 79.99	ดี
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 50.00 - 64.99	พอใช้
มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50.00	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

2.2.2 การสอบปากเปล่า

การสอบปากเปล่า เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยการพูด ตอบประเด็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ ตามมาตรฐาน ผู้สอนเก็บข้อมูล จุดบันทึก ซึ่งในวิธีการประเมินนี้สามารถใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

มีความสามารถในการรับสารอย่างมีสติเพื่อให้เกิดความเข้าใจด้วยการฟัง การดู และการอ่าน

ลักษณะเครื่องมือ แบบบันทึกการสอบปากเปล่า

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบบันทึกการสอบปากเปล่า ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➢ ก่อนการประเมิน

1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการสื่อสาร ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)

2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนภาพ ข้อความ หรือสถานการณ์ รวมทั้งข้อความให้มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการประเมิน โดยอาจนำรูปแบบการบันทึกดังตัวอย่างที่นำเสนอ ไปปรับใช้ให้เข้ากับตัวชี้วัดหรือทักษะที่ครูต้องการจะวัดผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการสอบปากเปล่า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสังเกต พฤติกรรม การพูดคุย การใช้คำถาม เป็นต้น
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและข้อมูลเพิ่มเติมตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารให้นักเรียนทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาภาพและข้อมูลแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3 (ครูเป็นผู้อ่านคำถาม และบันทึกคำตอบของนักเรียน)

แบบบันทึกการสอบปากเปล่า เรื่อง ผลกระทบของแต่ละวัยถ้าติดเกม

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....วัน เดือน ปี ที่สอบ.....

คำชี้แจง : ให้ครูเป็นผู้อ่านคำถาม จากนั้นจดบันทึกคำตอบของนักเรียนลงในช่องคำตอบด้านขวามือ

คำถาม	คำตอบ	คะแนนที่ได้
1. ถ้าคนใน แต่ละวัยติดเกมมากเกินไป นักเรียนคิดว่าผลที่ตามมาจะเกิดอะไรขึ้น	1.	
2. ถ้าเด็กวัยเรียนติดเกมมากเกินไป จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไร และอธิบายเหตุผลประกอบ	2.	
3. จากปัญหาที่เกิดขึ้นให้นักเรียนบอกแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมา 2 วิธี	3.	
คะแนนรวม		

* **หมายเหตุ** ในการตอบคำถามแต่ละข้อครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ

สรุปผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เฉลย/แนวคำตอบ

1. ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน สุขภาพ และการใช้ความรุนแรง
2. เกิดโรคอ้วน โดยให้เหตุผลประกอบ เช่น รับประทานขนมในระหว่างเล่นเกม นั่งนาน ๆ ไม่ได้ ขยับร่างกาย เป็นต้น สายตาสั้น โดยให้เหตุผลประกอบ เช่น จ้องหน้าจอในระยะใกล้เป็นเวลานาน ๆ เป็นต้น
3. หากิจกรรมอย่างอื่นทำทดแทนการเล่นเกมน/ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว/เรียนพิเศษ/อ่านหนังสือ

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการสอบปากเปล่า เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนการสอบปากเปล่าตามเกณฑ์การประเมินในแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	- ตอบได้ตรงประเด็น - มีการอธิบาย ขยายความ - มีการยกตัวอย่างประกอบ
2	- ตอบได้ตรงประเด็น - มีการอธิบาย หรือยกตัวอย่างประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง
1	- ตอบตรงประเด็นบางส่วน
0	- ตอบไม่ตรงประเด็น หรือไม่ตอบ

เมื่อประเมินและให้คะแนนครบทุกข้อแล้ว ให้นำผลการประเมินแต่ละข้อมารวมกัน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
9	ดีเยี่ยม
6 - 8	ดี
3 - 5	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

Instructions: Work in groups of 4 - 5 and discuss about video clip or the following situations.

1. Was the sharing your personal information on social media (phone number, educational background, profile) safe for your life?
2. Exchange experiences about how to become a smart consumer of products and information on buying online products.
3. Exchange opinions about the pros and cons of online and offline shopping.
4. Exchange opinions about the differences between e-sports and offline sports.

Keys : The answers are varied.

Performance Record Form

Instructions: As you watch each student’s performance, decide which things they did well for each criteria and give them a mark on the form.

No.	Student’s name	Level			Total score	Note *Details of performance
		Accuracy	Fluency	Expression		
1.						
2.						
....						

*** Details of the performance**

What are the students’ strengths?

What do you consider to be students’ weaknesses?

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการสอบปากเปล่า เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนการสอบปากเปล่าตามประเด็นการประเมิน ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ความถูกต้อง (accuracy)	- ออกเสียง คำศัพท์ ข้อความและประโยค ได้ถูกต้องตามหลักการ ออกเสียงทุกคำ - มีการออกเสียงเน้นหนัก ในคำ/ข้อความ/ประโยค อย่างถูกต้องทั้งหมด	- ออกเสียง คำศัพท์ ข้อความและประโยค ได้ถูกต้องตามหลักการ ออกเสียงเป็นส่วนใหญ่ - มีการออกเสียงเน้นหนัก ในคำ/ข้อความ/ประโยค อย่างถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	- ออกเสียง คำศัพท์ ข้อความและประโยคได้ แต่ไม่ถูกต้องตามหลักการ ออกเสียงเป็นส่วนใหญ่ - มีการออกเสียงเน้นหนัก ในคำ/ข้อความ/ประโยคได้ แต่ไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
ความคล่องแคล่ว (Fluency)	พูดได้คล่องแคล่ว มีความต่อเนื่อง สามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจชัดเจน	พูดติดขัดเป็นบางครั้ง แต่ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ	พูดติดขัด เหมือนการท่องจำ ไม่มีความต่อเนื่อง เป็นส่วนใหญ่ ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสาร ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ ในความหมาย
การแสดงท่าทาง/ น้ำเสียงประกอบการพูด (Expression)	แสดงท่าทางประกอบ การพูดที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้น้ำเสียงชัดเจน และแสดงอารมณ์ ในการพูดได้เหมาะสมกับเรื่องราวที่ต้องการสื่อความหมาย	แสดงท่าทางประกอบ การพูดที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้น้ำเสียงชัดเจน แต่ยังขาด การแสดงออกทางอารมณ์ ที่เหมาะสมกับเรื่องราว ที่ต้องการสื่อความหมาย	แสดงท่าทางประกอบ การพูดแต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้น้ำเสียงไม่ชัดเจน ขาดการแสดงออกทางอารมณ์ ที่เหมาะสมกับเรื่องราว ไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินในแต่ละประเด็นการประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนน เพื่อแปลผลเป็นระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดีเยี่ยม
6 - 7	ดี
4 - 5	พอใช้
3	ปรับปรุง

การแปลผลคะแนนมีดังนี้

ได้คะแนน 8 - 9 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนตามความเหมาะสม

ได้คะแนน 6 - 7 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดี (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการสนทนาให้เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาในการพูด

ได้คะแนน 4 - 5 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ พอใช้ (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการสนทนาให้มากขึ้น และครอบคลุมเนื้อหาในการพูด และพูดให้ตรงประเด็นในการพูด

ได้คะแนน 3 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ปรับปรุง (ไม่ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการสนทนา พูดให้ครอบคลุมเนื้อหา และพูดให้ตรงประเด็นในการพูด

2.2.3 การพูดคุย

การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งสามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลเพื่อติดตามตรวจสอบระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาผู้เรียน ซึ่งในวิธีการประเมินนี้สามารถใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

ลักษณะเครื่องมือ แบบบันทึกการพูดคุย

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบบันทึกการพูดคุย มีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการสื่อสาร ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)

2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนภาพ ข้อความ หรือสถานการณ์ รวมทั้งข้อความให้มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการประเมิน โดยอาจนำรูปแบบการบันทึกดังตัวอย่างที่นำเสนอไปปรับใช้ให้เข้ากับตัวชี้วัดหรือทักษะที่ครูต้องการจะวัดผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

➤ ระหว่างการประเมิน

1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้

2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการพูดคุย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสอบปากเปล่า การใช้คำถาม เป็นต้น

3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ **หลังการประเมิน**

1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน

3) ครูแจ้งผลการประเมินจากแบบบันทึกการพูดคุยความสามารถในการสื่อสารให้นักเรียนทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาภาพแล้วพูดคุยกับครูเพื่อตอบคำถามข้อ 1 - 2 (ครูเป็นผู้ถามและบันทึกคำตอบของนักเรียน)

ที่มา : <https://datacenter.deqp.go.th/service-portal/environmental-media-system/electronics-detail/?id=10108> (ออนไลน์ ข้อมูล ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2565)

1. นักเรียนคิดว่าภาพนี้ต้องการสื่อถึงเรื่องใด เพราะเหตุใด

ตอบ.....

2. จากภาพที่เห็นมีความเหมือนหรือแตกต่างจากสภาพแวดล้อมที่นักเรียนอาศัยอยู่อย่างไร

ตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ

1. สังคมที่สะอาดของบ้านเมืองในอนาคต การรักษาสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตในอนาคต การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สิ่งแวดลอมในอนาคตสะอาด ฯลฯ
2. เหมือนกัน เพราะมีธรรมชาติที่สวยงาม มีสัตว์เลี้ยง มีสวนผัก แหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ฯลฯ แตกต่างกัน เพราะที่บ้านไม่มีรถไฟฟ้า สถานีบริการชารจรยนต์ไฟฟ้า ไม่มีโรงงาน ฯลฯ

แบบบันทึกการพูดคุย

คำถาม	คำตอบของนักเรียน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. นักเรียนคิดว่าภาพนี้ต้องการสื่อถึงเรื่องใด เพราะเหตุใด				
2. จากภาพที่เห็นมีความเหมือนหรือแตกต่างจากสภาพแวดล้อมที่นักเรียนอาศัยอยู่อย่างไร				
คะแนน					
คะแนนรวม (8 คะแนน)					

สรุปผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการพูดคุย เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนการตอบของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
4	- ตอบคำถามตรงประเด็น ได้อย่างคล่องแคล่ว - มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น การสบตา การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางอย่างเหมาะสม เป็นต้น
3	- ตอบคำถามตรงประเด็น - มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาบ้างเป็นระยะ
2	- ตอบคำถามตรงประเด็น - ไม่มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาบ้างเป็นระยะ
1	- ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น ต้องมีการกระตุ้นให้ตอบคำถามได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น - ไม่มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 - 8	ดีเยี่ยม
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
1 - 2	ปรับปรุง

นักเรียนจะต้องได้ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป จึงจะถือว่า “ผ่าน”

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย)

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาภาพและข้อมูล แล้วร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียนในประเด็น “การเรียนออนไลน์จะช่วยหรือจะลดประสิทธิภาพของการเรียน ”

การเรียนรู้การสอนออนไลน์ คือ?

เป็นการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาขอเรียน ประกอบด้วย ข้อความ , รูปภาพ , เสียง , VDO และ Multimedia อื่นๆ สิ่งเหล่านี้ จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ที่ผู้เรียน , ผู้สอน

ลักษณะสำคัญของการเรียน การสอนแบบออนไลน์

- ผู้เรียนเป็นใครก็ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ เรียนเวลาที่ใด เอาตามความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความต้องการ
- ประโยชน์ของการเรียน การสอนแบบออนไลน์
- ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเนื่องจากไม่จำกัดอยู่ในสถานที่เดียวเท่านั้น
- เกิดเครือข่ายความรู้ ไขว้ขอกันไปไกล

มีสื่อทุกประเภทที่นำเสนอในเว็บไซต์ ข้อความ , ภาพนิ่ง , ภาพเคลื่อนไหว , เสียง , VDO ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

เน้นการเรียนแบบ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ช่วยลดช่องว่างระหว่าง การเรียนรู้ในเมื่อกับท้อถิ่น

© 2554 WORTHAN HISTORY

© 2554 WORTHAN INFO ที่มา : worthan.co.th

แบบบันทึกการพูดคุย

คำชี้แจง : ผู้ประเมินบันทึกการพูดคุยกับนักเรียนเป็นรายบุคคลในหัวข้อ “ การเรียนออนไลน์จะช่วยหรือจะลดประสิทธิภาพของการเรียน ”

ชื่อ - สกุลนักเรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ - สกุลผู้ประเมิน.....

ชุดคำถาม

1. นักเรียนชอบเรียนแบบมาเรียนที่โรงเรียนหรือเรียนแบบออนไลน์มากกว่ากัน เพราะเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่าการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร
3. อุปสรรคในการเรียนออนไลน์ของนักเรียนมีอะไรบ้าง
4. ถ้าจำเป็นต้องเรียนออนไลน์ที่บ้าน นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไรบ้าง
5. หากนักเรียนไม่สามารถเข้าเรียนออนไลน์ได้ นักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร
6. ถ้าอยากเรียนออนไลน์อย่างมีความสุข นักเรียนอยากให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

อย่างไร

คำถาม	คำตอบของนักเรียน (โดยสังเขป)	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. นักเรียนชอบเรียนแบบมาเรียนที่โรงเรียนหรือเรียนแบบออนไลน์มากกว่ากัน เพราะเหตุใด				
2. นักเรียนคิดว่าการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร				

คำถาม	คำตอบของนักเรียน (โดยสังเขป)	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
3. อุปสรรคในการเรียนออนไลน์ของนักเรียนมีอะไรบ้าง				
4. ถ้าจำเป็นต้องเรียนออนไลน์ที่บ้าน นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไรบ้าง				
5. หากนักเรียนไม่สามารถเข้าเรียนออนไลน์ได้ นักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร				
6. ถ้าอยากเรียนออนไลน์อย่างมีความสุข นักเรียนอยากให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างไร				
คะแนน					
คะแนนรวม (24 คะแนน)					

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการพูดคุย เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนจากการพูดคุยกับผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน
ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
4	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถามตรงประเด็น ได้อย่างคล่องแคล่ว - มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น การสบตา การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางอย่างเหมาะสม เป็นต้น
3	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถามตรงประเด็น - มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาบ้างเป็นระยะ
2	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถามตรงประเด็น - ไม่มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ - มีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาบ้างเป็นระยะ
1	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น ต้องมีการกระตุ้นให้ตอบคำถามได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น - ไม่มีการอธิบาย ขยายความ หรือยกตัวอย่างประกอบ

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์
ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 24	ดีเยี่ยม
16 - 20	ดี
12 - 15	พอใช้
1 - 11	ปรับปรุง

นักเรียนจะต้องได้ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป จึงจะถือว่า “ผ่าน”

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

Instructions: Look at the picture below and read the story. Then, discuss with a teacher.

EHUGHES—GETTY IMAGES

Saving Monarchs

About 4½ million monarch butterflies spent the winter in California. That was in the 1980s. In 2020, fewer than 2,000 of them were counted. “The decline has been pretty staggering,” Hillary Sardiñas says. She works for the California Department of Fish and Wildlife (CDFW).

CDFW and others want to bring the numbers back up. To do that, they have planted milkweed. Monarchs need the plant to survive.

Monarchs and Milkweed

Monarchs breed where milkweed grows. Females lay eggs on it. California has much less milkweed than before. Cheryl Schultz says this is because of farming. She is an advisor on the CDFW project. Its goal is to rebuild the monarch’s habitat. More milkweed will give the insect more places to breed.

Schultz says it could take 10 years for monarch numbers to increase. “We’re not going to see results overnight,” she says. “But I have an incredible sense of hope that we can do this.”

Source: TIME for Kids | Saving Monarchs

Student's name:Class:No:

Date:Time:

Question	Student's answers	Score			
		4	3	2	1
1. Why do Americans need to save monarchs?				
2. How can we help monarch butterflies survive?				
3. Why is milkweed necessary for monarch butterflies?				
4. What will you do if the situation happens in your hometown?				
5. What do you learn from the story?				
Score					
Total Score (20 points)					

สรุปผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

***หมายเหตุ** ครูสามารถปรับเปลี่ยนภาพ ข้อความ หรือสถานการณ์ รวมทั้งข้อคำถามให้มีระดับความยากง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการประเมิน โดยอาจนำรูปแบบการบันทึกดังตัวอย่างที่นำเสนอข้างต้น ไปปรับใช้ให้เข้ากับตัวชี้วัดหรือทักษะที่ครูต้องการจะวัดผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการพูดคุย เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนการตอบของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
4	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นเนื้อหา - เลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษาได้ถูกต้อง - พูดได้คล่องแคล่ว น้ำเสียงชัดเจน - พูดเป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟัง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางอย่างเหมาะสม
3	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ - เลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษาได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ - พูดได้คล่องแคล่ว - พูดเป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟัง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางบ้างเล็กน้อย
2	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นเป็นบางส่วนของเนื้อหา - เลือกใช้คำศัพท์ได้ แต่ไม่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษา - พูดได้ แต่ไม่คล่องแคล่ว - พูดไม่เป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟังน้อย
1	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารไม่ตรงประเด็น ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครูเพิ่มเติม - เลือกใช้คำศัพท์ได้ แต่ยังไม่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษา - พูดเหมือนท่องจำ มีการประสานสายตากับผู้ฟังบ้างเป็นระยะ

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีเยี่ยม
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
1 - 9	ปรับปรุง

นักเรียนจะต้องได้ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป จึงจะถือว่า “ผ่าน”

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

Instructions: Use the questions provided to discuss with students and write down their answers.

Student's name:Class:No:

Date:

Question	Student's answers	Score			
		4	3	2	1
1. How often do you learn other cultures to make you ready for meeting people from different cultures?				
2. What is your opinion towards people who use slang when they communicate with cross-cultural people?				

Question	Student's answers	Score			
		4	3	2	1
3. What do you think about asking a speaker to repeat or simplify what you do not understand?				
4. Do you agree or disagree that expressing appropriate body language is important in intercultural communication? Why?				
5. Do you believe that time and places have an influence on the way we speak in multicultural society? If yes, how? If no, why?				
Score					
Total Score (20 points)					

Note: A voice recorder is recommended.

สรุปผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

* **หมายเหตุ** ครูสามารถปรับเปลี่ยนข้อคำถามให้มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการประเมิน โดยอาจนำรูปแบบการบันทึกดังตัวอย่างที่นำเสนอข้างต้นไปปรับใช้ให้เข้ากับตัวชี้วัดหรือทักษะที่ครูต้องการจะวัดผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกการพูดคุย เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินและให้คะแนนการตอบของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
4	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นคำถาม - เลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษาได้ถูกต้อง - พูดได้คล่องแคล่ว น้ำเสียงชัดเจน - พูดเป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟัง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางอย่างเหมาะสม
3	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นคำถามเป็นส่วนใหญ่ - เลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษาได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ - พูดได้คล่องแคล่ว - พูดเป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟัง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางบ้างเล็กน้อย
2	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารได้ตรงประเด็นคำถามเป็นบางส่วน - เลือกใช้คำศัพท์ได้ แต่ไม่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษา - พูดได้ แต่ไม่คล่องแคล่ว - พูดไม่เป็นธรรมชาติ ประสานสายตากับผู้ฟังน้อย
1	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารไม่ตรงประเด็นคำถาม ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครูเพิ่มเติม - เลือกใช้คำศัพท์ได้ แต่ยังไม่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษา - พูดเหมือนท่องจำ มีการประสานสายตากับผู้ฟังบ้างเป็นระยะ

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีเยี่ยม
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
1 - 9	ปรับปรุง

นักเรียนจะต้องได้ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป จึงจะถือว่า “ผ่าน”

2.2.4 การใช้คำถาม

การใช้คำถาม เป็นวิธีการประเมินที่มุ่งเน้นการใช้คำถามที่มีลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง อาจเน้นคำถามที่นำมาซึ่งคำตอบที่เป็นไปได้อย่างหลากหลาย พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้เกิดการอธิบาย และการอภิปรายโต้ตอบ ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล
2. ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา

ลักษณะเครื่องมือ แบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คือ การใช้คำถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับครูประเมินนักเรียน โดยใช้แบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม มีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์หรือภาพ และข้อความให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูนำแบบบันทึกไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการใช้คำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสอบปากเปล่า การพูดคุย การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นต้น
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินและระดับคุณภาพ
- 2) ครูแจ้งผลการประเมินจากแบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม ความสามารถในการแก้ปัญหา ให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา

แบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ในภาพ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และคิดหาวิธีการแก้ปัญหาตามประเด็นคำถามที่กำหนด ซึ่งครูจะเป็นผู้ถามและให้นักเรียนร่วมกันตอบ แล้วบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม โดยพิจารณาการให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

ที่มา : ข้อสอบวิชาภาษาไทย (อัตนัย) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559

ประเด็นคำถาม

1. ให้นักเรียนตั้งคำถามที่เป็นปัญหาจากภาพให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา 1 นาที
2. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหานี้
3. นักเรียนคิดว่าปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่หรือไม่ และปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร
4. นักเรียนคิดว่าจะรวบรวมข้อมูล แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ได้อย่างไร
5. นักเรียนจะออกแบบและเสนอวิธีการแก้ปัญหานี้ได้อย่างไรบ้าง
6. ให้นักเรียนบอกข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ปัญหานี้ที่นักเรียนเสนอ
7. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์ นักเรียนจะใช้วิธีใดในการดำเนินการแก้ปัญหานี้

หมายเหตุ : การประเมินการตอบคำถาม ครูสามารถประเมินเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

เฉลย/แนวคำตอบ

1. ให้นักเรียนตั้งคำถามที่เป็นปัญหาจากภาพให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา 1 นาที
 - ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร
 - ใครเป็นคนทำให้เกิดปัญหา
 - คนที่ทำให้เกิดปัญหา ทำอะไร
 - ปัญหานี้เกิดขึ้นที่ไหน
 - จากภาพมีคนสร้างปัญหากี่คน
 - ฯลฯ
2. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหานี้
 - ผู้ชายคนนั้นมั่งง่ายและเห็นแก่ตัว
 - ผู้ชายคนนั้นไม่ยอมเข้าแถวเพราะต้องการความรวดเร็ว
 - ผู้ชายคนนั้นไม่มีระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎ
 - ฯลฯ
3. นักเรียนคิดว่าปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่หรือไม่ และปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร
 - เป็นปัญหาไม่ใหญ่ แค่เตือนให้เขารู้ตัวและให้ไปต่อท้ายของแถวก็แก้ปัญหาได้แล้ว
 - เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน คนที่เข้าแถวต้องรอนานขึ้น
 - เป็นปัญหาใหญ่ เพราะถ้าชายคนนี้ทำเช่นนี้บ่อย ๆ จะติดเป็นนิสัยที่ไม่ดี ทำให้สังคมเดือดร้อน
 - ฯลฯ
4. นักเรียนคิดว่าจะรวบรวมข้อมูล แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ได้อย่างไร
 - สอบถามคนรอบข้างว่าควรช่วยกันตักเตือนชายคนนั้นหรือไม่
 - อ่านข้อมูลจากป้ายประกาศเกี่ยวกับมารยาทในการเข้าแถว
 - สอบถามเจ้าหน้าที่ว่าสิ่งที่ชายคนนั้นทำ ผิดจริงหรือไม่ ถ้าผิดจะได้หาทางแก้ปัญหานี้
 - ฯลฯ

5. นักเรียนจะออกแบบและเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง
 - จะชวนคนที่เข้าแถวช่วยกันตักเตือนชายคนนั้น
 - จะบอกให้ชายคนนั้นไปต่อท้ายแถวตามลำดับ
 - จะบอกเจ้าหน้าที่ให้มาตักเตือน
 - ฯลฯ
6. ให้นักเรียนบอกข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ปัญหานักเรียนเสนอ
 - ถ้าบอกตรง ๆ ให้ชายคนนั้นไปต่อท้ายแถว มีข้อเสียคือเขาอาจไม่พอใจเราได้
 - ถ้าชวนคนที่เข้าแถวช่วยกันตักเตือนชายคนนั้น อาจเป็นข้อเสีย ทำให้เขาอายแล้วเดินหนีออกไป
 - ถ้าไปบอกเจ้าหน้าที่ให้มาตักเตือน มีข้อดีคือ เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมการเข้าแถวของคนได้ และเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่อยู่แล้ว
 - ฯลฯ
7. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์ นักเรียนจะใช้วิธีใดในการดำเนินการแก้ปัญหา
 - ตักเตือนชายคนนั้นด้วยคำพูดและท่าทางที่สุภาพ
 - บอกเจ้าหน้าที่ให้มาตักเตือนชายคนนั้นโดยตรง
 - ฯลฯ

แบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม

คำชี้แจง ครูบันทึกคะแนนจากการตอบคำถามประเด็นต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

ชื่อนักเรียน/ชื่อกลุ่ม	คะแนนการตอบคำถามในประเด็นที่							คะแนนรวม	ระดับคุณภาพ
	1	2	3	4	5	6	7		

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบบันทึกคะแนนการตอบคำถาม เพื่อประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ครูเป็นผู้ประเมินโดยใช้คำถาม และให้คะแนนจากการตอบคำถาม ของผู้เรียนตามรายการประเมินและเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว	ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว 3 คำถามหรือมากกว่า	ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว 2 คำถาม	ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว 1 คำถาม	ตั้งคำถามได้ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำหนด
2. วิเคราะห์และจัดลำดับสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ	วิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาพร้อมให้เหตุผลประกอบ	วิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาได้	วิเคราะห์ปัญหาได้ แต่จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาไม่ได้	วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดไม่ได้ ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู
3. กำหนดหรือนิยามปัญหา	อธิบายรายละเอียดของปัญหา และระบุผลกระทบ พร้อมให้เหตุผลประกอบ	อธิบายรายละเอียดของปัญหา และระบุผลกระทบ แต่ไม่มีเหตุผลประกอบ	อธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ แต่ไม่ระบุผลกระทบ และไม่มีเหตุผลประกอบ	ไม่สามารถอธิบายรายละเอียดและผลกระทบของปัญหาได้ ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู
4. รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคม	รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ 3 แหล่งข้อมูลหรือมากกว่า	รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ 2 แหล่งข้อมูล	รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ 1 แหล่งข้อมูล	ไม่มีการรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือข้อมูลและแนวคิดไม่เกี่ยวข้องกับปัญหา ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
5. ออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา	มีการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้มากกว่า 2 วิธี	มีการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้ 2 วิธี	มีการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้ 1 วิธี	ไม่มีการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและไม่มีเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู
6. ระบุข้อดีและข้อเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหาได้หลายทางเลือกซึ่งเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้และมีเหตุผล	ระบุข้อดี ข้อเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้พร้อมให้เหตุผลประกอบ 3 ข้อหรือมากกว่า	ระบุข้อดี ข้อเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้พร้อมให้เหตุผลประกอบ 2 ข้อ	ระบุข้อดี ข้อเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้พร้อมให้เหตุผลประกอบ 1 ข้อ	ไม่มีการระบุข้อดี ข้อเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือทางเลือกไม่มีความเป็นไปได้และไม่มีเหตุผล ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู
7. ดำเนินการแก้ปัญหาได้หลายวิธี	นำทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้มาใช้แก้ปัญหาได้มากกว่า 2 วิธี	นำทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้มาใช้แก้ปัญหาได้ 2 วิธี	นำทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้มาใช้แก้ปัญหาได้ 1 วิธี	นำทางเลือกในการแก้ปัญหามาใช้แก้ปัญหาไม่ได้ ต้องได้รับคำถามกระตุ้นจากครู

เมื่อประเมินครบทุกรายการประเมินแล้วให้นำผลการประเมินแต่ละประเด็นมารวมคะแนน ลงช่อง “คะแนนรวม” และเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ลงช่อง “ระดับคุณภาพ” ในแบบบันทึกคะแนนการตอบคำถามโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
24 - 28	ดีเยี่ยม
19 - 23	ดี
14 - 18	พอใช้
1 - 13	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** การพัฒนานักเรียนด้วยการใช้เครื่องมือการใช้คำถาม นักเรียนควรมีระดับคุณภาพในการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

2.2.5 การเขียนสะท้อนการเรียนรู้

การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการบันทึกการเขียนที่ให้ผู้เรียนเขียนตอบกระทู้ หรือคำถามของครู ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความรู้ ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัด เพื่อให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในผล การเรียนรู้และพัฒนาการด้านทักษะการเขียน ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

ลักษณะเครื่องมือ แบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ มีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถ ในการสื่อสาร ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)

2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนภาพ ข้อความ หรือสถานการณ์ รวมทั้งข้อคำถามให้มีระดับ ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนที่ต้องการประเมิน โดยอาจนำรูปแบบใบงานหรือการบันทึกคะแนน ดังตัวอย่างที่นำเสนอไปปรับใช้ ให้เข้ากับตัวชี้วัดหรือทักษะที่ครูต้องการจะวัดผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินจากแบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ความสามารถในการสื่อสารให้นักเรียน

ทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย)

แบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวในกล่องข้อความ แล้วเขียนสะท้อนการเรียนรู้ที่ได้รับจากข่าวดังกล่าวความยาว 7 - 10 บรรทัด ให้ครอบคลุมประเด็น ดังนี้

- ➔ สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากข่าว
- ➔ แนวทางการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีสติ

การคุกคามทางเพศผ่านสื่อออนไลน์ ผู้กระทำอาจมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาและผู้ถูกกระทำเลือกปล่อยผ่าน แต่มูลนิธิหญิงชายก้าวไกลมองว่าอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่ความรุนแรงทางเพศได้ หลังพบข้อมูลว่า ความรุนแรงทางเพศ ปี 2560 เกิดจากการรู้จักกันผ่านโซเชียลมีเดีย 8.8 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า รูปแบบหนึ่งของการคุกคามทางเพศในปัจจุบันที่กำลังมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อย ๆ คือการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในทางใดทางหนึ่ง ปัญหาสำคัญคือ ทักษะคติของสังคมส่วนหนึ่งมองว่าโลกออนไลน์คือโลกสมมติ การคุกคามทางเพศผ่านช่องทางนี้ ไม่ใช่เรื่องรุนแรง และการเอาผิดทางกฎหมายค่อนข้างยาก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกคะแนนการเขียนสะท้อนการเรียนรู้

คำชี้แจง ครูบันทึกคะแนนการเขียนสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่	ชื่อนักเรียน	คะแนนการเขียนสะท้อนการเรียนรู้		คะแนนรวม (12 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ
		เนื้อหา (8 คะแนน)	การใช้ภาษา (4 คะแนน)		
1					
2					
3					
4					
5					
..					

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ที่ได้จากข้อความตามประเด็นที่กำหนด และครูเป็นผู้ตรวจให้คะแนนการเขียนของผู้เรียนตามรายการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

รายการประเมิน	น้ำหนักคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน					
		4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน	
เนื้อหา	2	เขียนได้ สอดคล้อง และครอบคลุมกับประเด็นที่กำหนด มีความต่อเนื่อง ไม่วกวน จำนวน บรรทัดเป็นไปตามที่กำหนด	เขียนได้ สอดคล้อง และครอบคลุมกับประเด็นที่กำหนด แต่ไม่มีความต่อเนื่อง วกวน จำนวนบรรทัด เป็นไปตามที่กำหนด	เขียนได้ สอดคล้อง และครอบคลุมกับประเด็นที่กำหนด แต่ไม่มีความต่อเนื่อง วกวน จำนวนบรรทัด ไม่เป็นไปตามที่กำหนด	เขียนได้ สอดคล้อง แต่ไม่ครอบคลุมกับประเด็นที่กำหนด ไม่มีความต่อเนื่อง วกวน จำนวน บรรทัดไม่เป็นไปตามที่กำหนด	เขียนได้ สอดคล้อง แต่ไม่ครอบคลุมกับประเด็นที่กำหนด ไม่มีความต่อเนื่อง วกวน จำนวน บรรทัดไม่เป็นไปตามที่กำหนด	เขียนไม่ สอดคล้อง กับประเด็นที่กำหนด หรือ คัดลอกข้อความทั้งหมดมา เขียนตอบ หรือ ไม่เขียนตอบ
การใช้ภาษา	1	ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตามหลักภาษา มีการเว้นวรรค ไม่เขียนฉีกคำ และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ ถูกต้อง ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย เขียนสะกดถูกต้องทุกคำ	ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตามหลักภาษา มีการเว้นวรรค ไม่เขียนฉีกคำ และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ ถูกต้อง ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย เขียนสะกดผิด 1 - 2 คำ	ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตามหลักภาษา แต่เว้นวรรค ไม่ถูกต้อง หรือ เขียนฉีกคำ หรือ ใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้อง หรือ ใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนสะกดผิด 3 - 5 คำ	ใช้ภาษา ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา เว้นวรรค ไม่ถูกต้อง หรือ เขียนฉีกคำ หรือ ใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้อง หรือ ใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนสะกดผิด 5 คำขึ้นไป	ใช้ภาษา ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา เว้นวรรค ไม่ถูกต้อง หรือ เขียนฉีกคำ หรือ ใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้อง หรือ ใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนสะกดผิด 5 คำขึ้นไป หรือไม่เขียนตอบ	

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามรายการประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีเยี่ยม
8 - 9	ดี
6 - 7	พอใช้
0 - 5	ปรับปรุง

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย)

แบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วเขียนสะท้อนการเรียนรู้โดยตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

ดำเนินคดีเต็ดขาดเกรียนคีย์บอร์ดที่ไปทัวร์ลงในไอจีเจ็คั่ม รวม 58 ราย โดยจะไม่รับคำขอโทษใด ๆ เมื่อเวลา 14.30 น. วันที่ 22 ก.ย. 64 ที่ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) อาคารบี ศูนย์ราชการฯ แจ้งวัฒนะ น.ส.วริชนันท์ ศรีบวรธนภิตต์ พร้อมด้วย น.ส.วลัญช์รัช สิทธิสวัสดิ์ เข้าพบ พ.ต.ท.เพชร แสนชัยสกุลกิจ สว. (สอบสวน) กก.3 บก.ปอท. เพื่อให้ปากคำหลังได้รับมอบอำนาจจาก น.ส.พรพรรณ ชุนหทัย หรือ เจนนิเฟอร์ คิ้ม อายุ 54 ปี นักร้อง นักแสดง พิธีกรชื่อดัง ให้เป็นตัวแทน กรณีได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อ กก.3 บก.ปอท. ไว้เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 64 ให้ดำเนินคดีกับบรรดาเกรียนคีย์บอร์ด 90 รายที่เข้าไปแสดงความเห็นในไอจีบัญชีชื่อ j.kim4real ของเจนนิเฟอร์ คิ้ม เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 64 ในลักษณะที่เรียกว่า Cyberbullying ชักชวนกันเข้าไปแสดงความเห็นจำนวนมากในลักษณะที่เรียกว่า “ทัวร์ลง” กลั่นแกล้งด้วยถ้อยคำต่อว่า ต่ำหนิ ตูถูกเหยียดหยาม ต้อยค่า เพื่อให้เจ้าของบัญชีได้รับความเสียหาย อับอาย

น.ส.วริชนันท์ เปิดเผยว่า มาติดตามความคืบหน้าของคดีที่ผู้เสียหาย 4 ราย ประกอบด้วย ร.ต.ท.หญิง เรวดี ศรีท้าว อดีตนักกีฬาทีมชาติไทย ด.ช.กล้วย ยาวชน อายุ 15 ปี เจนนิเฟอร์ คิ้ม นักร้องดัง และ กัสเบล พิธีกร โพร่ประเสริฐ อดีตดาราสังกัดช่อง 7 ที่แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษไว้เมื่อวันที่ 30 ส.ค. ที่ผ่านมา ในส่วนคดีของเจนนิเฟอร์ คิ้ม ได้มอบอำนาจให้ น.ส.วลัญช์รัช สิทธิสวัสดิ์ เป็นผู้ทำแทนทั้งหมด โดยสอบปากคำ และแจ้งความเสียหายที่เกิดขึ้นกับคุณเจนนิเฟอร์ คิ้ม

น.ส.วริชนันท์ กล่าวต่อว่า พนักงานสอบสวนได้ตรวจสอบผู้แสดงความเห็นมา 90 รายแล้ว พบว่า เข้าข่ายมีความผิดจริง 58 ราย เตรียมหยอดกระปุกไว้เลย เจนนิเฟอร์ คิ้ม จะเรียกค่าเสียหายต่ำสุด 1 แสนบาท โดยประสงค์จะดำเนินคดีอาญา ม.397 ม.393 ม.396 ม.398 ทั้งดูหมิ่น หมิ่นประมาท สร้างความรำคาญ ให้ถึงที่สุด ไม่ยอมรับคำขอโทษใด ๆ ทั้งสิ้น กรณีเด็กพบอยู่ 2 ราย ได้ตัดออกไป

น.ส.วริษนันท์ กล่าวอีกว่า ผাগเตือนคนที่เล่นโซเชียลฯ รวมทั้งเพจต่าง ๆ ที่ชอบเอาข่าวฝ่ายตรงข้ามไปแฉวน จากนั้นลูกเพจ-ลูกหาบตามแหกกันเข้าไปด่า โดยไม่รู้ที่มาที่ไปก็เข้าไปด่าเขาหยาบคาย โดยจากที่ได้รับ การบอกเล่ามาจากผู้กระทำความผิดให้ฟัง เขาบอกเห็นเพื่อนแชร์มาดูแล้วเป็นฝ่ายตรงข้ามก็เข้าไปไม่รู้ ว่าด่าแล้วจะต้องถูกรับโทษ ตกใจเมื่อมีหมายเรียกมารับทราบข้อหา ทำให้เสียเวลาเสียเงิน ขอให้ฟังสังวรไว้ว่า นื่อง ๆ กับคนทีนื่อง ๆ ด่าไม่ใช่คู่กรณีกัน การที่พวกคุณไปเจ็บแค้นด่าคู่กรณีเขาขนาดนั้นไม่ควรกระทำ จะไป โปสต์หรือแสดงความเห็นลักษณะเห็นใจได้ในพื้นที่ของเรา ควรแสดงความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ การเข้าไป ด่าแบบนี้มันผิดกฎหมาย

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/crime/2200460>

1. ข่าวนี้สะท้อนปัญหาสังคมเรื่องใด พร้อมอธิบาย

.....

.....

2. จากข่าวนี้ ผู้ที่ใช้คำพูดทำให้ผู้อื่นเสียหายจะได้รับผลอย่างไร

.....

.....

3. นักเรียนจะใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้างต้นอย่างไร

.....

.....

4. เหตุการณ์นี้ให้ข้อคิดอะไรแก่ผู้อ่าน

.....

.....

5. เราสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวในโลกออนไลน์ ได้หรือไม่ และควรทำอย่างไรให้เกิดความเหมาะสม

.....

.....

สรุปผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

ระดับผลการประเมิน

ดีเยี่ยม

ดี

พอใช้

ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เฉลย/แนวคำตอบข้อ 1

การละเมิดสิทธิ

การใช้สื่อโซเชียลโดยขาดสติ ขาดการไตร่ตรองจนทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงและเกิดคดีความกับผู้ที่เข้าไปแสดงความคิดเห็นในสื่อสาธารณะ

เฉลย/แนวคำตอบข้อ 2

ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ถูกดำเนินคดีอาญา ม.397 ม.393 ม.396 ม.398 ทั้งดูหมิ่น หมิ่นประมาท สร้างความรำคาญ

เฉลย/แนวคำตอบข้อ 3

ใช้สื่อโซเชียล/สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีสติ ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และพิจารณาไตร่ตรอง ก่อนแสดงความคิดเห็นในสื่อสาธารณะ/ไม่ว่ากล่าวหยาบคาย ไม่แซร์ขำขี้มด หรือตำหนิเสียดสีผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง

เฉลย/แนวคำตอบข้อ 4

ควรมีสติในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะ สังคมออนไลน์หรือในการสื่อสารทุกชนิด ไม่สื่อสารในเชิงลบ ด้อยค่า ดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น ซึ่งเหตุการณ์อาจรุนแรงจนถึงขั้นเสียทรัพย์สินและเวลา

เฉลย/แนวคำตอบข้อ 5

สามารถแสดงความคิดเห็นได้ ในลักษณะเห็นใจในพื้นที่ของเรา ควรแสดงความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ และไม่ว่ากล่าว เสียดสี เหน็บแนมใครให้ต้องได้รับความเสียหาย

แบบบันทึกคะแนนการเขียนสะท้อนการเรียนรู้

คำชี้แจง ครูบันทึกคะแนนการเขียนสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่	ชื่อนักเรียน	คะแนนรวม (10 คะแนน)	ระดับคุณภาพ
1			
2			
3			
4			
5			
..			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้โดยตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด และครูเป็นผู้ตรวจให้คะแนนการเขียนคำตอบของนักเรียนในแต่ละข้อ ตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
2	เมื่อตอบคำถามตรงประเด็น พร้อมให้เหตุผลประกอบ
1	เมื่อตอบคำถามตรงประเด็น แต่ไม่แสดงเหตุผลประกอบ
0	เมื่อตอบคำถามไม่ตรงประเด็น หรือไม่เขียนตอบ

เมื่อตรวจให้คะแนนครบทุกข้อแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนน และระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
9 - 10	ดีเยี่ยม
7 - 8	ดี
5 - 6	พอใช้
0 - 4	ปรับปรุง

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

Instructions: Watch the VDO about cyberbullying to complete the following table below:

Type of cyberbullying: _____ Reasons of bullying: _____ What do you feel about bullying? _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	
Name: _____ Last name: _____ No. _____	

เฉลย/แนวคำตอบ

- The answers are varied.

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ตามประเด็นที่กำหนด และครูเป็นผู้ตรวจให้คะแนนการเขียนของนักเรียน โดยพิจารณาตามประเด็นการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
เนื้อหา	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น ถูกต้อง สมบูรณ์ สื่อความหมายได้ชัดเจน สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น แต่ยังไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายได้ค่อนข้างชัดเจน สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น แต่ไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายไม่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาค่อนข้างตรงประเด็น แต่ยังไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายไม่ชัดเจน ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด
คำศัพท์	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา และสะกดคำศัพท์ได้ถูกต้อง	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา มีการสะกดคำศัพท์ผิด 1 - 2 คำ	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่ชัดเจน มีการสะกดคำศัพท์ผิด 3 - 5 คำ	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่ชัดเจน มีการสะกดคำศัพท์ผิดมากกว่า 5 คำ
หลักภาษา	การเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค ได้ถูกต้อง มีเครื่องหมายวรรคตอนที่ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	การเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค ได้ถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้อง แต่ยังคงสื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	มีข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค 1 - 2 ตำแหน่ง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้องมากกว่า 1 ตำแหน่ง แต่ยังคงสื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	มีข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค 3 - 4 ตำแหน่ง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้องมากกว่า 1 ตำแหน่ง สื่อความหมายได้เข้าใจแต่ไม่ชัดเจน

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีเยี่ยม
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การแปลผลคะแนนมีดังนี้

ได้คะแนน 10 - 12 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนตามความเหมาะสม

ได้คะแนน 7 - 9 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดี (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียนให้เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา

ได้คะแนน 4 - 6 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ พอใช้ (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียนให้มากขึ้น และครอบคลุมเนื้อหา และตรงประเด็น

ได้คะแนน 1 - 3 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ปรับปรุง (ไม่ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียนให้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงประเด็น

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

Instructions: Watch the VDO about favorite person in the world and try to see how his or her life has changed. Then complete the following table below:

Name: _____		
Occupation: _____		
Resource: _____		
How has his/her life changed? _____ _____ _____		
What do you get from the VDO? _____ _____ _____ _____		
Name: _____	Last name: _____	No. _____

เฉลย/แนวคำตอบ

- The answers are varied.

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ตามประเด็นที่กำหนด และครูเป็นผู้ตรวจให้คะแนนการเขียนของนักเรียน โดยพิจารณาตามประเด็นการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
เนื้อหา	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น ถูกต้อง สมบูรณ์ สื่อความหมายได้ชัดเจน สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น แต่ยังไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายได้ค่อนข้างชัดเจน สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาตรงประเด็น แต่ไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายไม่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	มีรายละเอียดเนื้อหาค่อนข้างตรงประเด็น แต่ยังไม่สมบูรณ์ สื่อความหมายไม่ชัดเจน ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด
คำศัพท์	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา และสะกดคำศัพท์ได้ถูกต้อง	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา มีการสะกดคำศัพท์ผิด 1 - 2 คำ	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่ชัดเจน มีการสะกดคำศัพท์ผิด 3 - 5 คำ	เลือกใช้คำศัพท์ได้ ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่ชัดเจน มีการสะกดคำศัพท์ผิดมากกว่า 5 คำ
หลักภาษา	การเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค ได้ถูกต้อง มีเครื่องหมายวรรคตอนที่ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	การเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค ได้ถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้อง 1 ตำแหน่ง แต่ยังคงสื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	มีข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค 1 - 2 ตำแหน่ง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้อง มากกว่า 1 ตำแหน่ง แต่ยังคงสื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน	มีข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำ ข้อความ และประโยค 3 - 4 ตำแหน่ง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่ถูกต้อง มากกว่า 1 ตำแหน่ง สื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ไม่ชัดเจน

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีเยี่ยม
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การแปลผลคะแนนมีดังนี้

ได้คะแนน 10 - 12 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนตามความเหมาะสม

ได้คะแนน 7 - 9 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ดี (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียนให้เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา

ได้คะแนน 4 - 6 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ พอใช้ (ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียนให้มากขึ้น และครอบคลุมเนื้อหา และตรงประเด็น

ได้คะแนน 1 - 3 คะแนน ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอยู่ในระดับ ปรับปรุง (ไม่ผ่าน) ให้ครูผู้สอนพัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการแสดงข้อมูล เหตุผล และแสดงตัวอย่างในการเขียน ให้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงประเด็น

2.2.6 การประเมินการปฏิบัติ

การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียน โดยสิ่งที่สำคัญ 2 ประการ สำหรับวิธีการประเมินนี้ได้แก่ ภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถการใช้เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม
2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

ลักษณะเครื่องมือ แบบประเมินการปฏิบัติ

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คือ แบบประเมินการปฏิบัติ ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) กำหนดสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสิ่งประดิษฐ์หรือเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้รายการประเมินหรือข้อคำถามในแบบประเมินการปฏิบัติเป็นหลักในการพิจารณากำหนดสถานการณ์หรือประเด็นปัญหา

2.4) ครูสามารถปรับเปลี่ยนรายการพฤติกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมินผู้เรียน

2.5) ครูสามารถปรับเปลี่ยนระดับพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผนในการทำงานของผู้เรียน

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการประเมินการปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การพูดคุย การใช้คำถาม การประเมินชิ้นงาน เป็นต้น
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินจากแบบประเมินการปฏิบัติความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

แบบประเมินการปฏิบัติการสร้างและใช้เทคโนโลยี

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพของรายการประเมินตามเกณฑ์ประเมินในแต่ละรายการ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การสร้างเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อขยายความสามารถของตนเองตามความสนใจและแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน				
1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจมาใช้ในการกำหนดปัญหา				
1.2 ทำการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน				

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1.3 ออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน				
1.4 ทำการสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจาก สถานการณ์ปัจจุบัน				
1.5 ตรวจสอบผลลัพธ์การแก้ปัญหาจากเครื่องมือหรือ อุปกรณ์ที่สร้างขึ้น				
2. เลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน และเลือกใช้เทคโนโลยี อย่างคุ้มค่าด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ (reuse) ลดการใช้ (reduce) หรือการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)				
2.1 มีการสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ เพื่อหาแนวทาง การแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียน หรือชุมชน				
2.2 มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง การแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน				
2.3 มีการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน ในโรงเรียนหรือชุมชน				
2.4 มีการตรวจสอบผลลัพธ์จากการนำเทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน ในโรงเรียนหรือชุมชน				
2.5 มีการตรวจสอบเทคโนโลยีที่นำมาใช้ว่ามีความคุ้มค่า สามารถนำไปใช้ซ้ำ (reuse) การลดการใช้ (reduce) และ การแปรรูปหรือนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)				
รวม				

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติการสร้างและใช้เทคโนโลยี เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูกำหนดสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสิ่งประดิษฐ์หรือเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนตามรายการประเมิน โดยพิจารณาให้คะแนนตามระดับคุณภาพ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. การสร้างเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อขยายความสามารถของตนเองตามความสนใจและแก้ปัญหจากสถานการณ์ปัจจุบัน				
1.1 การนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจมาใช้ในการกำหนดปัญหา	มีการสังเกตและการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ โดยปรากฏการณ์ที่สนใจมีความสอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาปรากฏการณ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการสังเกตและการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจบ่อยครั้ง โดยปรากฏการณ์ที่สนใจมีความสอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาปรากฏการณ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการสังเกตและการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจน้อยครั้ง โดยปรากฏการณ์ที่สนใจมีความสอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาปรากฏการณ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการสังเกตและการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติที่สนใจโดยปรากฏการณ์ที่สนใจไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสมกับปัญหาปรากฏการณ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน
1.2 การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน	สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันบางส่วน	สามารถวิเคราะห์ปัญหาโดยอาศัยคำแนะนำที่เกิดขึ้นกับสถานการณ์ในปัจจุบันบางส่วน	สามารถวิเคราะห์ปัญหาโดยอาศัยคำแนะนำที่เกิดขึ้นแต่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1.3 ออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน	สามารถออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้เหมาะสม และสามารถนำมาสร้างได้จริง	สามารถออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นส่วนใหญ่ และสามารถนำมาสร้างได้จริง	สามารถออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้ตามคำแนะนำ และสามารถนำมาสร้างได้จริง	สามารถออกแบบและทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้ตามคำแนะนำ แต่ไม่สามารถนำมาสร้างได้จริง
1.4 การสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน	สามารถสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้ดีและเหมาะสม	สามารถสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้แต่ไม่ค่อยเหมาะสม	สามารถสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์ประเด็นที่กำหนดเพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้ตามคำแนะนำ	สามารถสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันได้ตามคำแนะนำ แต่ไม่ค่อยเหมาะสม
1.5 ตรวจสอบผลลัพธ์การแก้ปัญหาจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้น	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ในโรงเรียนและชุมชนได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพดี	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ในโรงเรียนและชุมชนได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพพอสมควร	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ในโรงเรียนและชุมชนได้และมีประสิทธิภาพพอสมควร	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ในโรงเรียนและชุมชนได้น้อยและยังขาดประสิทธิภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2. เลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน และเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ (reuse) ลดการใช้ (reduce) หรือการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)				
2.1 การสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยได้ข้อมูลเทคโนโลยีหลากหลายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยได้ข้อมูลเทคโนโลยีไม่ค่อยหลากหลายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ เป็นบางครั้ง โดยได้ข้อมูลเทคโนโลยีไม่ค่อยหลากหลายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการสืบค้นเทคโนโลยีแบบต่าง ๆ น้อยครั้ง โดยได้ข้อมูลเทคโนโลยีไม่ค่อยหลากหลายและไม่ค่อยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน
2.2 การใช้เทคโนโลยีเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้สอดคล้องเหมาะสมบ้างเป็นบางส่วนกับสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้สอดคล้องไม่ค่อยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
2.3 การตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน	มีการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ	มีการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้เหมาะสมเป็นบางครั้ง	มีการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้ตามคำแนะนำ	มีการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชนได้ตามคำแนะนำแต่ไม่ค่อยเหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2.4 การตรวจสอบ ผลลัพธ์จากการนำ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพในการ แก้ปัญหาจาก สถานการณ์ปัจจุบันใน โรงเรียนหรือชุมชน	มีการตรวจสอบ ผลลัพธ์จากการนำ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพ เหมาะสมในการ แก้ปัญหาจาก สถานการณ์ปัจจุบัน ในโรงเรียนหรือ ชุมชนทุกครั้ง	มีการตรวจสอบ ผลลัพธ์จากการนำ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพ เหมาะสมในการ แก้ปัญหาจาก สถานการณ์ปัจจุบัน ในโรงเรียนหรือ ชุมชนเป็นบางครั้ง	มีการตรวจสอบ ผลลัพธ์จากการนำ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพ เหมาะสม ตามคำแนะนำใน การแก้ปัญหาจาก สถานการณ์ปัจจุบัน ในโรงเรียนหรือ ชุมชน	มีการตรวจสอบ ผลลัพธ์จากการนำ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพ ตามคำแนะนำ แต่ยังไม่เหมาะสม ในการแก้ปัญหา จากสถานการณ์ ปัจจุบันในโรงเรียน หรือชุมชน
2.5 การตรวจสอบ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ว่ามีความคุ้มค่า สามารถนำกลับไปใช้ซ้ำ (reuse) การลดการใช้ (reduce) และการ แปรรูปหรือการนำกลับ มาใช้ใหม่ (recycle)	สามารถตรวจสอบ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ว่ามีความคุ้มค่า และสามารถนำ กลับไปใช้ซ้ำ (reuse) การลด การใช้ (reduce) และการแปรรูป หรือการนำกลับมา ใช้ใหม่ (recycle) ได้ครบทุก องค์ประกอบ	สามารถตรวจสอบ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ว่ามีความคุ้มค่า และสามารถนำ กลับไปใช้ซ้ำ (reuse) การลด การใช้ (reduce) และการแปรรูป หรือการนำกลับมา ใช้ใหม่ (recycle) ได้ 2 องค์ประกอบ	สามารถตรวจสอบ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ว่ามีความคุ้มค่า และสามารถนำ กลับไปใช้ซ้ำ (reuse) การลด การใช้ (reduce) และการแปรรูป หรือการนำกลับมา ใช้ใหม่ (recycle) ได้ 1 องค์ประกอบ	สามารถตรวจสอบ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ว่ามีความคุ้มค่า และไม่สามารถนำ กลับไปใช้ซ้ำ (reuse) การลด การใช้ (reduce) และการแปรรูป หรือการนำกลับมา ใช้ใหม่ (recycle)

เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์
ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
34 - 40	ดีเยี่ยม
27 - 33	ดี
20 - 26	พอใช้
10 - 19	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

แบบประเมินการปฏิบัติการสร้างและใช้เทคโนโลยี

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติของรายการประเมินตามเกณฑ์ประเมินในแต่ละรายการ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ บางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
1	นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันในโรงเรียนหรือชุมชน				
2	นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อน				
3	นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนหลากหลายประเภทโดยใช้ความรู้ หลักการ ทฤษฎี หรือกฎ				
4	นักเรียนหาผลสรุปที่เป็นไปได้ที่หลากหลายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนหลากหลายประเภทโดยใช้ความรู้ หลักการ ทฤษฎี หรือกฎ				
5	นักเรียนเลือกผลสรุปที่เป็นไปได้ที่ตรงกับเงื่อนไขและข้อจำกัด				
6	นักเรียนออกแบบสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์หลาย ๆ วิธี				
7	นักเรียนทดลองสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์				
8	นักเรียนตรวจสอบผลลัพธ์การแก้ปัญหาจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สร้างขึ้น				
9	นักเรียนตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ				
10	นักเรียนตรวจสอบการนำกลับไปใช้ซ้ำ (reuse) ของเทคโนโลยีที่เลือก				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ บางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
11	นักเรียนตรวจสอบการลดการใช้ (reduce) ของเทคโนโลยีที่เลือก				
12	นักเรียนตรวจสอบการแปรรูปหรือการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) ของเทคโนโลยีที่เลือก				
คะแนน					
รวมทั้งหมด (48 คะแนน)					

สรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติการสร้างและใช้เทคโนโลยี เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมิน ให้คะแนนระดับการปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม ดังนี้

การปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม ทุกครั้ง ให้ 4 คะแนน

การปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม บ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน

การปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม บางครั้ง ให้ 2 คะแนน

การปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม ไม่ปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมาคำนวณหาค่าคะแนนรวมของการปฏิบัติ/การแสดงผลพฤติกรรม ลงในช่อง “รวมทั้งหมด” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
40 - 48	ดีเยี่ยม
32 - 39	ดี
24 - 31	พอใช้
12 - 23	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

แบบประเมินการปฏิบัติความฉลาดทางดิจิทัล

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพของรายการประเมินแต่ละรายการ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์				
2. เข้าใจโดยระบุว่าข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยต่อสาธารณะไม่สูญหายซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคต				
3. มีการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออกอย่างเหมาะสม				
คะแนน				
รวมทั้งหมด (12 คะแนน)				

สรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของนักเรียนคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูกำหนดสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนตามรายการประเมิน โดยพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ดีเยี่ยม	สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ดี	สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาได้ แต่ยังขาดการสร้างสรรค์	ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา จัดการ และนำเสนอข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาได้ แต่ยังขาดการสร้างสรรค์
2. การระบุข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะไม่สุ่มหา ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคต	มีความเข้าใจดีมาก โดยระบุว่าข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะไม่สุ่มหา ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคต	มีความเข้าใจดี โดยระบุว่าข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะไม่สุ่มหา ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคตเป็นบางส่วน	ไม่ค่อยเข้าใจ โดยระบุว่าข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะไม่สุ่มหา ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคตเพียงเล็กน้อย	ไม่เข้าใจโดยระบุว่าข้อมูลบนดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะสุ่มหาได้ และไม่มีผลต่อภาพลักษณ์ในปัจจุบันและอนาคต
3. การรักษอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออกอย่างเหมาะสม	มีการรักษอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออกอย่างเหมาะสมดี	มีการรักษอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออกค่อนข้างเหมาะสม	มีการรักษอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออกไม่ค่อยเหมาะสม	ไม่มีการรักษอัตลักษณ์ดิจิทัล (digital citizen) และร่องรอยทางดิจิทัล (digital footprint) ของตนเองโดยการแสดงออก

* **หมายเหตุ** เกณฑ์การผ่านคือ นักเรียนมีระดับคุณภาพพอใช้ (2 คะแนน) ขึ้นไป ทั้ง 3 รายการ เมื่อประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแล้ว จึงนำผลคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีเยี่ยม
8 - 9	ดี
6 - 7	พอใช้
1 - 5	ปรับปรุง

** **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

แบบประเมินการปฏิบัติความฉลาดทางดิจิทัล

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติของรายการประเมินแต่ละรายการ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ บางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
1	นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหาข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
2	นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
3	นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนำเสนอข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ บางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
4	นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวก ทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำ				
5	นักเรียนมีวิจารณ์ญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม				
6	นักเรียนไม่กระทำการที่ผิดกฎหมายและจริยธรรมในโลกออนไลน์ เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การกลั่นแกล้ง หรือการใช้วาจาที่สร้างความเกลียดชังผู้อื่นทางสื่อออนไลน์				
รวม					

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมิน ให้คะแนนการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ดังนี้

- การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ทุกครั้ง ให้ 4 คะแนน
- การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม บ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม บางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ไม่ปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมาคำนวณหาค่าคะแนนรวมของการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ลงในช่อง “รวม” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 24	ดีเยี่ยม
17 - 20	ดี
12 - 16	พอใช้
4 - 11	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

2.2.7 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียน เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน โดยจะต้องมีผลงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถการใช้เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม
2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

ลักษณะเครื่องมือ

1. แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน
2. แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน และแบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) หากเป็นการประเมินโดยนักเรียนหรือเพื่อน ครูต้องชี้แจงแนวทางการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รวมถึงการใช้เครื่องมือให้นักเรียนทราบก่อนการประเมิน

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการประเมินแฟ้มสะสมงาน การประเมินชิ้นงาน/ผลงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การประเมินการปฏิบัติ การประเมินตามสภาพจริง เป็นต้น
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ชื่อ - นามสกุลนักเรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

ผู้ประเมิน ตนเอง เพื่อน ครู อื่น ๆ (ระบุ).....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพของผลงานตามระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมงานในแต่ละรายการประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ความสอดคล้องระหว่างผลงานและจุดประสงค์การเรียนรู้				
2. รูปลักษณ์ของแฟ้มสะสมงาน				
3. การจัดระบบแฟ้มสะสมงาน				
4. การเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ด้านการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงาน/นำเสนอ และด้านการแก้ปัญหา				

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
5. ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดปัญหา รวบรวมข้อมูล ออกแบบ/ปฏิบัติการ และประเมินผล				
รวม				

นักเรียนได้คะแนนเพิ่มสะสมงานรวม.....คะแนน

โดยภาพรวมเพิ่มสะสมงานของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับ.....

จุดเด่นของเพิ่มสะสมงานนี้ ได้แก่.....

จุดควรพัฒนาของเพิ่มสะสมงานนี้ ได้แก่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินเพิ่มสะสมงาน เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินเพิ่มสะสมงานของผู้เรียนตามรายการประเมิน โดยพิจารณาให้คะแนนตามระดับคุณภาพ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ควรปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ความสอดคล้องระหว่างผลงานและจุดประสงค์การเรียนรู้	เพิ่มสะสมงาน มีผลงานทั้งหมด ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้	เพิ่มสะสมงาน มีผลงานส่วนใหญ่ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้	เพิ่มสะสมงาน มีผลงานบางส่วน ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้	เพิ่มสะสมงาน ไม่มีผลงานที่ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ควรปรับปรุง (1 คะแนน)
2. รูปลักษณ์ของแฟ้ม สะสมงาน	สวยงาม สะอาด แสดงถึงความคิด สร้างสรรค์ และ เอกลักษณ์ของ เจ้าของแฟ้ม สะสมงาน	สะอาด แสดงถึง ความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่แสดงถึง เอกลักษณ์ของ เจ้าของแฟ้ม สะสมงาน	สะอาด แต่ไม่ แสดงถึงความคิด สร้างสรรค์ และ เอกลักษณ์ของ เจ้าของแฟ้ม สะสมงาน	ไม่สะอาด ไม่แสดงถึงความคิด สร้างสรรค์ และ เอกลักษณ์ของ เจ้าของแฟ้ม สะสมงาน
3. การจัดระบบแฟ้ม สะสมงาน	ผลงานในแฟ้ม สะสมงานเป็นลำดับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย	ผลงานในแฟ้ม สะสมงานส่วนใหญ่ เป็นลำดับ อ่านแล้ว พอเข้าใจ	ผลงานในแฟ้ม สะสมงานส่วนใหญ่ ปะปนกัน อ่านแล้ว เข้าใจยาก	ผลงานในแฟ้ม ไม่เป็นลำดับ ผลงานปะปนกัน อ่านแล้วสับสน หรือเข้าใจไขว้เขว
4. เลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนา ตนเองและสังคม ด้านการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงาน/นำเสนอ และด้านการแก้ปัญหา	พบร่องรอย การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาตนเองและ สังคม ครบทั้ง 4 ด้าน	พบร่องรอย การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาตนเองและ สังคม 3 ด้าน	พบร่องรอย การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาตนเองและ สังคม 2 ด้าน	พบร่องรอย การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาตนเองและ สังคม 1 ด้าน
5. ทักษะกระบวนการ ทางเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดปัญหา รวบรวมข้อมูล ออกแบบ/ปฏิบัติการ และประเมินผล	พบร่องรอยการใช้ ทักษะกระบวนการ ทางเทคโนโลยี ครบทั้ง 4 รายการ	พบร่องรอยการใช้ ทักษะกระบวนการ ทางเทคโนโลยี 3 รายการ	พบร่องรอยการใช้ ทักษะกระบวนการ ทางเทคโนโลยี 2 รายการ	พบร่องรอยการใช้ ทักษะกระบวนการ ทางเทคโนโลยี 1 รายการ

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมาคำนวณหาค่าคะแนนรวม ลงในช่อง “รวม” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีเยี่ยม
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
5 - 9	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพตามรายการประเมินในแต่ละรายการ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การกำหนดวัตถุประสงค์				
2. ระบุปัญหา				
3. การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา				
4. การออกแบบวิธีการแก้ปัญหา				
5. การวางแผนและการดำเนินการแก้ปัญหา				
6. การทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน				
7. ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้กับผลงานหรือชิ้นงาน				

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
8. การนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาหรือผลวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน				
9. การตอบข้อซักถาม				
รวม				

นักเรียนได้คะแนนชิ้นงาน/ผลงานรวม.....คะแนน

โดยภาพรวมชิ้นงาน/ผลงานของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับ.....

จุดเด่นของชิ้นงาน/ผลงานนี้ คือ.....

จุดควรพัฒนาของชิ้นงาน/ผลงานนี้ คือ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน เพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยครูเป็นผู้ประเมินชิ้นงาน/ผลงานของผู้เรียนตามรายการประเมิน โดยพิจารณาให้คะแนนตามระดับคุณภาพ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ควรปรับปรุง (1 คะแนน)
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	จุดประสงค์ตรงประเด็น ชัดเจน รัดกุม สามารถชี้สิ่งที่จะศึกษาได้ทั้งหมด	จุดประสงค์ตรงประเด็น ชัดเจน สามารถชี้สิ่งที่จะศึกษาได้เป็นส่วนใหญ่	จุดประสงค์ตรงประเด็น ชัดเจน บางส่วน สามารถชี้สิ่งที่จะศึกษาได้เพียงบางส่วน	จุดประสงค์ไม่ตรงประเด็น ไม่ชัดเจน
2. การระบุปัญหา	ระบุปัญหาและแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้ครบถ้วน ชัดเจนและสมบูรณ์	ระบุปัญหาและแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้ครบถ้วน ชัดเจน แต่ขาดความสมบูรณ์บางส่วน	ระบุปัญหาและแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้บางส่วน	ระบุปัญหาและแก้ปัญหาได้ แต่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด
3. การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	การรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์	การรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน แต่ไม่สมบูรณ์	การรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาได้บางส่วน	การรวบรวมข้อมูลไม่สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหา

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ควรปรับปรุง (1 คะแนน)
4. การออกแบบวิธีการแก้ปัญหา	ออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการได้ สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาและเงื่อนไขที่กำหนดโดยแสดงรายละเอียดได้ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน	ออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการได้ สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาและเงื่อนไขที่กำหนดโดยแสดงรายละเอียดได้ ถูกต้อง และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน	ออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการได้ สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาและเงื่อนไขที่กำหนด และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกันได้ไม่ชัดเจน	ออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการ ไม่สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาและเงื่อนไขที่กำหนด และไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน
5. การวางแผนและการดำเนินการแก้ปัญหา	มีการวางแผนในการทำงานและการดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม	การวางแผนในการทำงานและการดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้	การวางแผนในการทำงาน แต่ไม่ได้ดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่วางแผนไว้	ดำเนินการแก้ปัญหาโดยไม่มี การวางแผนในการทำงาน
6. การทดสอบประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน	กำหนดประเด็นในการทดสอบ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างชัดเจนและบันทึกผลการทดสอบได้อย่างละเอียด ถูกต้องครบถ้วน มีการปรับปรุงแก้ไขหรือเสนอแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับปัญหา หากชิ้นงานหรือวิธีการบกพร่อง	กำหนดประเด็นในการทดสอบ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างชัดเจนและบันทึกผลการทดสอบได้อย่างละเอียด ถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดบางส่วน มีการปรับปรุงแก้ไขหรือเสนอแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับปัญหา หากชิ้นงานหรือวิธีการบกพร่อง	กำหนดประเด็นในการทดสอบ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างชัดเจนและบันทึกผลการทดสอบ ไม่ครบถ้วน ขาดรายละเอียด มีการปรับปรุงแก้ไขหรือเสนอแนวทางแก้ไขที่ไม่สอดคล้องกับปัญหา หากชิ้นงานหรือวิธีการบกพร่อง	กำหนดประเด็นในการทดสอบ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด และบันทึกผลการทดสอบ ไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขหรือเสนอแนวทางแก้ไข ชิ้นงานหรือวิธีการเมื่อพบข้อบกพร่อง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ควรปรับปรุง (1 คะแนน)
7. ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้กับผลงานหรือชิ้นงาน	ใช้วัสดุเหมาะสม ประหยัด และปลอดภัยกับผลงานหรือชิ้นงาน ครบทั้ง 3 ด้าน	ใช้วัสดุเหมาะสม ประหยัด และปลอดภัยกับผลงานหรือชิ้นงาน เพียง 2 ด้าน	ใช้วัสดุเหมาะสม ประหยัด และปลอดภัยกับผลงานหรือชิ้นงาน เพียง 1 ด้าน	ใช้วัสดุไม่เหมาะสม ไม่ประหยัด และไม่ปลอดภัยกับผลงานหรือชิ้นงาน
8. การนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาหรือผลวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน	นำเสนอ รายละเอียด ขั้นตอน การแก้ปัญหา ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน สมบูรณ์ และวิธีสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเหมาะสมกับ รายละเอียด	นำเสนอ รายละเอียด ขั้นตอน การแก้ปัญหา ได้ถูกต้อง แต่ขาด ความชัดเจนบางส่วน และเลือกวิธีสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อย่างเหมาะสม กับรายละเอียด	นำเสนอ รายละเอียด ขั้นตอน การแก้ปัญหา ได้บางส่วน และเลือกวิธีสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเหมาะสมกับ รายละเอียด	นำเสนอ รายละเอียด ขั้นตอน การแก้ปัญหาไม่ได้ และไม่สามารถเลือกวิธีสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้
9. การตอบข้อซักถาม	ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับงาน ที่ทำได้ถูกต้อง ชัดเจน ตลอดจนการนำเสนอ	ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับงาน ที่ทำได้ถูกต้อง ชัดเจน เป็นส่วนใหญ่	ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับงาน ที่ทำได้ถูกต้อง ชัดเจน บางส่วน	ตอบคำถามไม่ตรง ประเด็นหรือไม่ สามารถตอบคำถามได้เลย

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมา คำนวณหาค่าคะแนนรวม ลงในช่อง “รวม” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
30 - 36	ดีเยี่ยม
24 - 29	ดี
18 - 23	พอใช้
9 - 17	ปรับปรุง

2.2.8 การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ

การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ผู้สอนสามารถเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ ได้ ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. ระบุ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลลัพธ์ของระบบหรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
2. บอกความเข้าใจและการตัดสินใจเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อสนับสนุนความเข้าใจของตนเอง

ลักษณะเครื่องมือ แบบทดสอบ

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ เป็นเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดจากสถานการณ์ที่ครูยกตัวอย่าง เพื่อใช้ในการประเมินระดับความสามารถในการคิดของผู้เรียน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิด ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์หรือภาพ และข้อคำถามให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ครอบคลุมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ คิดแบบมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ

➤ **ระหว่างการประเมิน**

- 1) ครูควรนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการทำแบบทดสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ครอบคลุมกระบวนการคิดทุกด้าน เช่น การสัมภาษณ์ หรือกระบวนการประเมินอื่น ๆ ตามแนวทางการประเมิน ทั้ง 12 รูปแบบ
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ **หลังการประเมิน**

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะการคิดให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการคิด

แบบทดสอบ

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 1 - 8 โดยพิจารณาเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย X ในช่องตัวเลือก ก ข ค และ ง

โรคยอดฮิต
ที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ

โรคหลอดเลือดสมอง
ภาวะที่สมองขาดเลือดไปเลี้ยงเนื่องจากหลอดเลือดตีบ หลอดเลือดอุดตัน หรือหลอดเลือดแตก ส่งผลให้เนื้อเยื่อในสมอง ถูกทำลายการทำงานของสมองหยุดชะงัก

โรคหัวใจขาดเลือด
เกิดจากหลอดเลือดเลี้ยงหัวใจตีบหรือตัน ทำให้เลือดที่จะไหลเวียนไปยังหัวใจไม่พอ สาเหตุส่วนใหญ่มาจากพฤติกรรม เช่น การใช้ยาเสพติด ความเครียด และการสูบบุหรี่

โรคความดันเลือดสูง
คนทั่วไปจะมีความดันเลือดไม่เกิน 120/80 มิลลิเมตรปรอท สำหรับผู้ที่มีความดันเลือดสูงมากกว่า 140/90 มิลลิเมตรปรอท จะถือว่าเป็นโรคความดันเลือดสูง

โรคอัลไซเมอร์
เกิดจากความเสื่อมถอยของโครงสร้างเนื้อเยื่อสมอง มักพบในผู้สูงอายุ ทำให้เกิดภาวะสมองเสื่อมและอาการหลงลืมจนผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด

โรคข้อเข่าเสื่อม
เกิดจากความเสื่อมของกระดูกบริเวณข้อต่อ ซึ่งพบมากในผู้สูงอายุ หากไม่ได้รับการรักษาที่เหมาะสม อาจทำให้มีความเจ็บปวด ข้อต่อนิโครูปเค้นได้ไม่ปกติส่งผลต่อชีวิตประจำวัน

ข้อมูลโดย อ. พญ. อรพิกษา ศรีวรรณโกภาส สาขาวิชาเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

RAMA CHANNEL
www.ramachannel.com

ที่มา : <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/infographic/โรคยอดฮิตที่พบบ่อย/>

1. บุคคลในข้อใดที่บอกจุดประสงค์ข้อความนี้ได้ถูกต้อง
 - ก. ฟังบอกว่าข้อความนี้เตือนผู้สูงอายุให้รู้จักดูแลตัวเอง
 - ข. ฟ้นบอกว่าข้อความนี้แนะนำผู้สูงอายุให้รู้วิธีดูแลตัวเอง
 - ค. เมฆบอกว่าข้อความนี้สอนผู้สูงอายุให้หันมาดูแลตัวเอง
 - ง. ดาวบอกว่าข้อความนี้ชวนผู้สูงอายุให้บอกลูกหลานมาดูแลตัวเอง
2. คำว่า โรคยอดฮิต หมายความว่าอย่างไร
 - ก. โรคที่อันตรายมากที่สุด
 - ข. โรคที่มีคนนิยมชมชอบ
 - ค. โรคที่คนส่วนใหญ่จะเป็น
 - ง. โรคที่มักจะพบในผู้สูงอายุ
3. พฤติกรรมในข้อใดเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจขาดเลือด
 - ก. คุณย่าของไก่เป็นคนที่ตกใจง่าย
 - ข. คุณตาของกล้าชอบกินกล้วยทอด
 - ค. คุณปู่ของแก้วคร่ำเคร่งกับการทำงาน
 - ง. คุณยายของก้านนั่งเชียร์ฟุตบอลหน้าโทรทัศน์
4. เมื่อผู้สูงอายุอ่านข้อความนี้แล้วควรจะทำอย่างไร
 - ก. ปล່อยให้เป็นที่ไปตามกรรม
 - ข. ทำใจยอมรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น
 - ค. หันมาดูแลตัวเองให้มากขึ้น
 - ง. บอกลูกหลานให้มาคอยดูแล
5. หากคุณย่าของนักเรียนมีความดันเลือด 145/92 มิลลิเมตรปรอท คุณย่าของนักเรียนมีโอกาสจะเป็นโรคอะไร
 - ก. โรคหลอดเลือดตีบ
 - ข. โรคหัวใจขาดเลือด
 - ค. โรคความดันเลือดสูง
 - ง. โรคหลอดเลือดสมอง

6. เพราะเหตุใดในข้อความจึงมีชื่อของ อ.พญ.อรพิชญา ศรีวรรณภาส
 - ก. เพราะเป็นคนดูแลผู้สูงอายุ
 - ข. เพราะเป็นคนที่เขียนข้อความนี้
 - ค. เพราะเป็นคนค้นพบโรคยอดฮิตในผู้สูงอายุ
 - ง. เพราะเป็นคนให้ข้อมูลในการนำมาเขียนข้อความ
7. บุคคลข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความข้างต้น
 - ก. เคยบอกว่าการทานขนมที่มีรสหวานมาก ๆ จะทำให้เป็นโรคเบาหวาน
 - ข. ตาลบอกว่าโรคเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย และทุกอายุ
 - ค. เต้บอกว่าคุณยายจะต้องไปรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมให้ไวที่สุด มิฉะนั้นจะเดินไม่ได้
 - ง. โต้แย้งบอกว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะยาเสพติดจะทำให้เป็นโรคโรคหัวใจขาดเลือด
8. นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ผู้สูงอายุที่เป็นโรคอัลไซเมอร์ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. เห็นด้วย เพราะผู้ป่วยอัลไซเมอร์จะหลง ๆ ลืม ๆ จึงต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด
 - ข. เห็นด้วย เพราะผู้ป่วยอัลไซเมอร์อาจจะคิดสั้นฆ่าตัวตายจึงต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ป่วยอัลไซเมอร์จะรู้สึกอึดอัดที่ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ป่วยอัลไซเมอร์ไม่ได้ออกจากบ้านไปไหนจึงไม่ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด

เฉลย

1. ก. ฟ้าบอกว่าข้อความนี้เตือนผู้สูงอายุให้รู้จักดูแลตัวเอง
2. ง. โรคที่มักจะพบในผู้สูงอายุ
3. ค. คุณปู่ของแก้วคร่ำเคร่งกับการทำงาน
4. ค. หันมาดูแลตัวเองให้มากขึ้น
5. ค. โรคความดันเลือดสูง
6. ง. เพราะเป็นคนให้ข้อมูลในการนำมาเขียนข้อความ
7. ข. ตาลบอกว่าโรคเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย และทุกอายุ
8. ก. เห็นด้วย เพราะผู้ป่วยอัลไซเมอร์จะหลง ๆ ลืม ๆ จึงต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบทดสอบ เพื่อประเมินความสามารถในการคิด สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คะแนนเต็ม 8 คะแนน เมื่อผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้องจะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน หากตอบไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน ครูเป็นผู้ตรวจและให้คะแนนในแต่ละข้อ แล้วนำคะแนนรวมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 - 8	ดีเยี่ยม
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** การพัฒนาผู้เรียนด้วยการใช้เครื่องมือแบบทดสอบ ผู้เรียนควรมีระดับคุณภาพในการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการคิดอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม และเพื่อให้มีสมรรถนะในด้านความสามารถในการคิดที่มีความคงทนและมีความต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การคิดแบบมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ และมีความหลากหลายของสถานการณ์

2.2.9 การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด

การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติ ที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการคิด สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

เสนอวิธีการและสร้างชิ้นงานเพื่อแก้ปัญหา โดยตัดแปลงจากสิ่งที่มีอยู่หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน พร้อมเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น

ลักษณะเครื่องมือ แบบประเมินความรู้สึนึกคิด

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ เป็นเครื่องมือ ที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินความรู้สึนึกคิด ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดจากสถานการณ์ที่ครูยกตัวอย่าง เพื่อใช้ในการประเมินระดับความสามารถในการคิดของผู้เรียน โดยมีลักษณะเป็นการประเมินความรู้สึนึกคิด ตามรายการประเมินควบคู่กับการจัดทำชิ้นงานจากสถานการณ์ตามประเด็นการประเมิน

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิด ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนระดับความยากของสถานการณ์ให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และมีความหลากหลายของกระบวนการคิด

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูควรนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับประเมินความรู้สึกนึกคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ครอบคลุมกระบวนการคิดทุกด้าน เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถาม การเล่าเรื่อง การใช้คำถาม หรือกระบวนการประเมินอื่น ๆ ตามแนวทางการประเมินทั้ง 12 รูปแบบ
- 3) ครูควรบันทึกข้อมูลและแปลผลข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการคิดให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการคิด

ให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดในต่อไปนี้

ในชุมชนบ้านดอนป่าไม้ มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละต้นล้วนแต่อุดมสมบูรณ์มีใบ มีดอก และลำต้นที่แข็งแรง พอถึงช่วงฤดูกาลที่มีอากาศแห้งแล้ง ต้นไม้จะสลัดใบและร่วงใบลงมาที่ถนนหรือพื้นจำนวนมาก ซึ่งการดูแลของชาวบ้านคือการกวาดเข้าบริเวณข้างทางเพื่อรอการย่อยสลายไปตามธรรมชาติ แต่ทว่าการที่ใบไม้แห้งรวมกองกันมากนั้นอาจเกิดเป็นจุดที่ทำให้เกิดการไหม้ได้ และส่งผลกระทบต่อมลพิษในอากาศ หรืออาจก่อปัญหาในชุมชนได้ ซึ่งมีชาวบ้านเสนอให้ตัดต้นไม้ออก แต่ก็เป็นการทำลายความร่มรื่นและบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติไป

คำชี้แจง : จากสถานการณ์ปัญหาข้างต้น ให้นักเรียนออกแบบและสร้างชิ้นงานที่ซับซ้อนและแปลกใหม่ด้วยการตัดแปลงหรือนำสิ่งอื่นมาทดแทนสิ่งที่ขาดได้ พร้อมแจกแจงรายละเอียดของงานหรือความคิดได้ และมีแนวทางการตรวจสอบผลงานจากเกณฑ์ เมื่อทำผลงานเสร็จสิ้นให้นักเรียนประเมินผลงานด้วยแบบประเมินความรู้สึกนึกคิด ในประเด็นต่อไปนี้

แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกนึกคิด

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. ข้าพเจ้าสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาโดยดัดแปลงจากสิ่งที่มีอยู่หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทนสิ่งที่ขาด				
2. ข้าพเจ้าสามารถสร้างชิ้นงานเพื่อแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด				
3. ข้าพเจ้าสามารถสร้างชิ้นงานหรือคิดหาวิธีการที่มีความแปลกใหม่				
4. ข้าพเจ้าสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้มากกว่า 1 วิธี				
5. ข้าพเจ้าสามารถอธิบายแจกแจงรายละเอียดของงานหรือความคิดอย่างชัดเจน				
6. ข้าพเจ้าสามารถประเมินผลงานจากเกณฑ์ที่กำหนด				
รวม				

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินความรู้สึกรู้สึกคิด เพื่อประเมินความสามารถในการคิด สำหรับผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน รายการประเมินในแต่ละประเด็นจะมีระดับ
ผลการประเมิน 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย เมื่อนักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ผลการประเมินจะมีความหมายและระดับคะแนน ดังนี้

- มากที่สุด มีระดับคะแนน เท่ากับ 4 คะแนน
- มาก มีระดับคะแนน เท่ากับ 3 คะแนน
- ปานกลาง มีระดับคะแนน เท่ากับ 2 คะแนน
- น้อย มีระดับคะแนน เท่ากับ 1 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการ
มาคำนวณหาค่าคะแนนรวม ลงในช่อง “รวม” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัดสินคะแนนและระดับ
คุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
20 - 24	ดีเยี่ยม
15 - 19	ดี
10 - 14	พอใช้
1 - 9	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** การพัฒนาผู้เรียนด้วยการใช้เครื่องมือแบบประเมินความรู้สึกรู้สึกคิด ผู้เรียนควรมีระดับคุณภาพ
ในการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการคิด
อยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถ
ที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม และเพื่อให้มีสมรรถนะในด้านความสามารถในการคิดที่มีความคงทนและมีความ
ต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การคิดแบบมีวิจารณญาณ และการคิด
อย่างเป็นระบบ และมีความหลากหลายของสถานการณ์

2.2.10 การประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล
2. ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา

ลักษณะเครื่องมือ แบบประเมินตามสภาพจริง

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือ แบบประเมินตามสภาพจริง เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับครูประเมินนักเรียน ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

- 1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน
- 2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้
 - 2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
 - 2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา
 - 2.3) ครูสามารถปรับเปลี่ยนระดับความยากของสถานการณ์ให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และมีความหลากหลายของกระบวนการแก้ปัญหา

➤ ระหว่างการประเมิน

1) ครูนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การพูดคุย การสอบถามปล้ำ การประเมินการปฏิบัติ แบบทดสอบ แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น

3) ครูควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

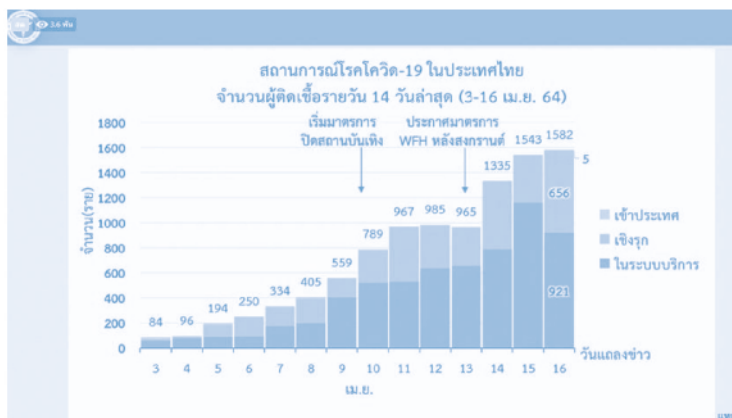
1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา

แบบประเมินตามสภาพจริง

คำชี้แจง : ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ แล้วมอบหมายให้นักเรียนพิจารณาแผนภูมิแล้วช่วยกันอภิปรายเพื่อตอบคำถามในใบงานที่ครูแจกให้ ดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเพิ่มขึ้นคืออะไร
2. จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนอย่างไร
3. นักเรียนคิดว่ามาตรการปิดสถานบันเทิง และมาตรการ WFH หลังสงกรานต์จะส่งผลต่อจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 หรือไม่ อย่างไร
4. ให้นักเรียนนำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และเลือกแนวทางที่ดีที่สุด 1 แนวทางเพื่อนำเสนอ

ที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/932708>

หมายเหตุ : ขณะที่นักเรียนกำลังระดมความคิดและอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบในข้อคำถามนั้น ครูสังเกตการณ์
แสดงความคิดเห็นของนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ และประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง

เฉลย/แนวคำตอบ

1. สาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเพิ่มขึ้นคืออะไร
 - การไม่สวมหน้ากากอนามัย
 - การสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อโควิด-19
 - การอยู่ในพื้นที่ปิดร่วมกับคนหมู่มาก
 - ไม่เข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19
 - การไปห้างสรรพสินค้า
 - ฯลฯ
2. จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนอย่างไร
 - ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเองและคนในชุมชน
 - ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการทำงานของคนในชุมชน
 - ส่งผลกระทบการปฏิสัมพันธ์ของตนเองและคนในชุมชน
 - ฯลฯ
3. นักเรียนคิดว่ามาตรการปิดสถานบันเทิง และมาตรการ WFH หลังสงกรานต์จะส่งผลต่อจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 หรือไม่ อย่างไร
 - ส่งผล เพราะการปิดสถานบันเทิงต่าง ๆ เป็นการป้องกันไม่ให้คนไปรวมตัวกันมาก ๆ
 - ส่งผล เพราะการอยู่ที่บ้านทำให้ไม่ต้องพบเจอกับบุคคลอื่นซึ่งเราไม่รู้ว่าเขาติดเชื้อโควิดหรือไม่
 - ไม่ส่งผล เพราะถ้าไม่สวมหน้ากากหรือไม่ป้องกันตัวเอง ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ติดเหมือนกัน
4. ให้นักเรียนนำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และเลือกแนวทางที่ดีที่สุดที่
1 แนวทางเพื่อนำเสนอ
 - รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้มีการฉีดวัคซีนให้มากขึ้น
 - ปฏิบัติตนตามแนวทางการป้องกันโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด
 - มีความรับผิดชอบต่อสังคม
 - ฯลฯ

แบบประเมินตามสภาพจริง

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น.....

สมาชิกในกลุ่ม

1.
2.
3.
4.
5.

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับผลการประเมินของสมาชิกในกลุ่มนักเรียนมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเพิ่มขึ้นได้				
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนได้				
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนภูมิและบอกเหตุผลได้				
4. นักเรียนนำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้				
รวม				
คะแนนรวม คะแนน			

สรุปผลการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา

ระดับผลการประเมิน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของสมาชิกในกลุ่มคือ.....

จุดที่ควรพัฒนาของสมาชิกในกลุ่มคือ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริง เพื่อประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ครูเป็นผู้ประเมินโดยสังเกตการอภิปรายร่วมกันในกลุ่มของผู้เรียน และประเมินตามรายการประเมินในแต่ละข้อ ตามตารางเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การบอกสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเพิ่มขึ้น	บอกสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้มากกว่า 4 ข้อ	บอกสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ 3 - 4 ข้อ	บอกสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ 1 - 2 ข้อ	ไม่สามารถบอกสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้
2. การวิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชน	วิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนได้มากกว่า 4 ข้อ	วิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนได้ 3 - 4 ข้อ	วิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนได้ 1 - 2 ข้อ	ไม่สามารถวิเคราะห์และบอกผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชนได้
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนภูมิและบอกเหตุผล	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปิดสถานบันเทิง และการ WFH หลังสงกรานต์ว่าส่งผลต่อจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดหรือไม่ พร้อมทั้งอธิบายให้เหตุผลประกอบที่สมเหตุสมผล	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปิดสถานบันเทิง และการ WFH หลังสงกรานต์ว่าส่งผลต่อจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดหรือไม่ พร้อมทั้งอธิบายให้เหตุผลได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปิดสถานบันเทิง และการ WFH หลังสงกรานต์ว่าส่งผลต่อจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดหรือไม่ แต่ไม่อธิบายเหตุผล	แสดงความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับมาตรการปิดสถานบันเทิงและการ WFH หลังสงกรานต์ และไม่มีการอธิบายให้เหตุผลประกอบ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
4. แนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19	นำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้มากกว่า 3 แนวทาง และเลือกแนวทางที่ดีที่สุดมานำเสนอได้อย่างชัดเจน	นำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ 2 - 3 แนวทาง และเลือกแนวทางที่ดีที่สุดมานำเสนอได้อย่างชัดเจน	นำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ 1 แนวทาง และนำเสนอได้อย่างชัดเจน	นำเสนอแนวทางในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ 1 แนวทาง แต่ไม่ชัดเจน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้วให้นำผลการประเมินแต่ละข้อมารวมคะแนน ลงช่อง “รวม” และรวมคะแนนทุกข้อ ลงช่อง “คะแนนรวม” และเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคะแนนและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีเยี่ยม
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** การพัฒนานักเรียนด้วยการใช้เครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง นักเรียนควรมีระดับคุณภาพในการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

2.2.11 การประเมินตนเองของผู้เรียน

การประเมินตนเองของผู้เรียน เป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญและอธิบายถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ ตลอดจนสะท้อนถึงความสำเร็จของผลงานที่ทำได้ ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ซึ่งมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย
3. ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
4. จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
5. ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม
6. หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

ลักษณะเครื่องมือ แบบประเมินตนเอง

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คือแบบประเมินตนเอง ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)

2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

➤ ระหว่างการประเมิน

- 1) ครูหรือผู้ปกครองนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การประเมินการปฏิบัติ เป็นต้น
- 3) นักเรียนควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ หลังการประเมิน

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินและระดับคุณภาพ
- 2) ครูบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตให้นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ตามระดับการปฏิบัติ/ การแสดงพฤติกรรมมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- (2) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ
- (1) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวบางครั้ง
- (0) หมายถึง นักเรียนไม่เคยปฏิบัติหรือไม่เคยแสดงพฤติกรรม

พฤติกรรม	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
1.1 ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง			
1.2 ฉันรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
1.3 ฉันร่วมวางแผนขั้นตอนการทำงานเป็นทีม			
1.4 ฉันตัดสินใจร่วมกันในทีมได้			

พฤติกรรม	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย			
2.1 ฉันติดตามข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน			
2.2 ฉันติดตามข้อมูล ข่าวสารในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่			
2.3 ฉันเคยเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายในโรงเรียน			
2.4 ฉันเคยเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายนอกโรงเรียน			
2.5 ฉันทำงานสำเร็จลุล่วงภายในเวลาที่กำหนดเสมอ			
ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข			
3.1 ฉันปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ ที่กำหนด			
3.2 ฉันอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างด้านประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม			
3.3 ฉันปฏิบัติตามประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน			
3.4 ฉันแสดงออกถึงความเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			
ตัวชี้วัดที่ 4 จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม			
4.1 ฉันยอมรับความสามารถของสมาชิกในทีมที่แตกต่างกัน			
4.2 ฉันมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม			
ตัวชี้วัดที่ 5 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม			
5.1 ฉันสามารถกำกับตนเองได้ตลอดเวลาขณะอยู่ในชั้นเรียน			
5.2 ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นชินได้อย่างเหมาะสม			

พฤติกรรม	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 6 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
6.1 ฉันขอโทษผู้อื่นเมื่อทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม			
6.2 ฉันไม่กลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ ไม่ว่าจะต่อหน้า ลับหลัง หรือทางสื่อสังคมออนไลน์			
6.3 ฉันไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติหรือปราศจากเหตุผล			
รวม			
คะแนนรวมทั้งหมด			
ร้อยละของคะแนน	$\frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{40} =$		

(สำหรับครูผู้สอน)

สรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติม

สิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ดีคือ

สิ่งที่นักเรียนอยากพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นคือ.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ครูผู้สอน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินตนเอง เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีคะแนนการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ดังนี้

การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นประจำ	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ไม่เคย	ให้ 0 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการมาคำนวณหาค่า คะแนนรวมของการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ลงในช่อง “รวม” และนำมาสรุปเป็น “คะแนนรวมทั้งหมด” จากนั้นจึงคำนวณเป็น “ร้อยละ” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสิน	ระดับคุณภาพ
มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 65.00 - 79.99	ดี
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 50.00 - 64.99	พอใช้
มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50.00	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

2.2.12 การประเมินโดยเพื่อน

การประเมินโดยเพื่อน เป็นเทคนิคการประเมินที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้นผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมิน ซึ่งในวิธีการประเมินนี้ใช้ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยมีรายละเอียดเครื่องมือประเมิน ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

1. นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย
3. ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
4. จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
5. ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม
6. หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

ลักษณะเครื่องมือ แบบประเมินเพื่อนร่วมงานในกลุ่ม

วิธีการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นี้ คือแบบประเมินเพื่อนร่วมงานในกลุ่ม ซึ่งมีวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ดังนี้

➤ ก่อนการประเมิน

1) ครูศึกษาเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

2) ครูวางแผนการใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน เช่น ประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment)

2.2) กำหนดช่วงเวลาการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน หรือต้นปีการศึกษา กลางปีการศึกษา ปลายปีการศึกษา

2.3) ครูต้องชี้แจงแนวทางการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รวมถึงการใช้เครื่องมือให้นักเรียน ผู้ประเมินทราบและเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนการประเมิน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรืออคติในระหว่างการประเมิน

➤ **ระหว่างการประเมิน**

- 1) ครูหรือผู้ปกครองนำแบบประเมินไปใช้ประเมินนักเรียนตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) ครูอาจใช้วิธีการอื่นร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การประเมินการปฏิบัติ การประเมินตามสภาพจริง เป็นต้น
- 3) นักเรียนผู้ประเมินควรบันทึกข้อมูลและตอบข้อมูลตามความเป็นจริง

➤ **หลังการประเมิน**

- 1) ครูสรุปและแปลผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ
- 2) นักเรียนที่ประเมินบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน
- 3) ครูแจ้งผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

แบบประเมินเพื่อนร่วมงานในกลุ่ม

ชื่อ - สกุลผู้รับการประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

ชื่อ - สกุลผู้ประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของเพื่อนที่นักเรียนประเมิน มีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- (2) หมายถึง เพื่อนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ
- (1) หมายถึง เพื่อนปฏิบัติ/แสดงพฤติกรรมดังกล่าวบางครั้ง
- (0) หมายถึง เพื่อนไม่เคยปฏิบัติหรือไม่เคยแสดงพฤติกรรม

พฤติกรรม	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
1.1 เพื่อนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง			
1.2 เพื่อนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
1.3 เพื่อนร่วมวางแผนขั้นตอนการทำงานเป็นทีม			
1.4 เพื่อนตัดสินใจร่วมกันในทีมได้			
ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย			
2.1 เพื่อนติดตามข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน			
2.2 เพื่อนติดตามข้อมูลข่าวสารในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่			
2.3 เพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายในโรงเรียน			
2.4 เพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายนอกโรงเรียน			
2.5 เพื่อนทำงานสำเร็จลุล่วงภายในเวลาที่กำหนดเสมอ			
ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข			
3.1 เพื่อนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ ที่กำหนด			
3.2 เพื่อนอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างด้านประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม			
3.3 เพื่อนปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน			
3.4 เพื่อนแสดงออกถึงความเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			
ตัวชี้วัดที่ 4 จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม			
4.1 เพื่อนยอมรับความสามารถของสมาชิกในทีมที่แตกต่างกัน			
4.2 เพื่อนมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม			
ตัวชี้วัดที่ 5 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม			
5.1 เพื่อนสามารถกำกับตนเองได้ตลอดเวลาขณะอยู่ในชั้นเรียน			
5.2 เพื่อนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นชินได้อย่างเหมาะสม			

พฤติกรรม	การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม		
	เป็นประจำ (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)
ตัวชี้วัดที่ 6 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
6.1 เพื่อนขอโทษผู้อื่นเมื่อทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม			
6.2 เพื่อนไม่กลั่นแกล้ง รังแกผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ ไม่ว่าจะต่อหน้า ลับหลัง หรือทางสื่อสังคมออนไลน์			
6.3 เพื่อนไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติหรือปราศจากเหตุผล			
รวม			
คะแนนรวมทั้งหมด			
ร้อยละของคะแนน	$\frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{40} =$		

บันทึกเพิ่มเติม

จุดเด่นของนักเรียนที่รับการประเมินคือ.....

จุดที่นักเรียนที่รับการประเมินควรพัฒนาคือ.....

(สำหรับครูผู้สอน)

สรุปผลการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูผู้สอน

**เกณฑ์การประเมินและเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6**

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินเพื่อนร่วมงานในกลุ่ม เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยให้เพื่อนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีคะแนนการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ดังนี้

การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นประจำ	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม เป็นบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
การปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ไม่เคย	ให้ 0 คะแนน

เมื่อประเมินครบทุกข้อแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการประเมินแต่ละรายการ มาคำนวณหาค่าคะแนนรวมของการปฏิบัติ/การแสดงพฤติกรรม ลงในช่อง “รวม” และนำมาสรุปเป็น “คะแนนรวม” จากนั้นจึงคำนวณเป็น “ร้อยละ” แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินและระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสิน	ระดับคุณภาพ
มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 65.00 - 79.99	ดี
มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 50.00 - 64.99	พอใช้
มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50.00	ปรับปรุง

* **หมายเหตุ** กรณีที่ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ หรือระดับดี ครูควรหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นจากระดับเดิม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันต์กนิษฐ ชลสีมธยา. (2562). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพิชิต ทิทา. (2561). **การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา**. สาขาวิจัยและประเมินผลระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2564). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2555). **คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายอัมพร พิณะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นางลำไย สนั่นรัมย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นายชนาธิป ทุ้ยแป	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
5. นางสาวบังอร กมลวัฒนา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครื่องมือและบริการการทดสอบ

คณะทำงานจัดทำคู่มือ

1. นางสาวศศิชา ทรัพย์ลัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. นายนิรุทธ์ ชัยมณี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเชียงราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. นางสาวพรวิภา ปานแก้ว	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทุ่งปรือพิทยาคม
(รัตนปัญญา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
4. นางสาวพิมพ์ชนก ธีระเศวต	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวัดสระแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
5. นางสาวเสาวรัตน์ จุลมณี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 1 (เอ็งเสียงสามัคคี)
สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา
6. นายดนุพล คำพา	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านนาข้าว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

7. นายทศทัศน์ บุญตา

ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดคูบัว (วัฒนานันทอุทิศ)
สังกัดกรุงเทพมหานคร

8. นายธนวุฒิ มากเจริญ

ครู โรงเรียนสาริกา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางสาวบังอร กมลวัฒนา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครื่องมือและบริการทดสอบ
2. นายจันท์ สกุลวงศ์ไพบูลย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวพิศมัย โถชัยคำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
4. นางฉันทนา สกุลวงศ์ไพบูลย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
5. นายวรารุช วดีวรวิทย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
6. นายวิทยา บัวภารังษี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
7. นางสาววัชรินทร์ พันธุ์เกา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
8. นายเฉลิมเกียรติ ทองจูน	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
9. นางสาวสุภาณิตย์ ชาญนอก	ผู้ช่วยนักวิชาการ
10. นางสาวคัทลียา แลบัว	ผู้ช่วยนักวิชาการ
11. นางสาวเพชรินทร์ โบกคำ	ผู้ช่วยนักวิชาการ
12. นางสาวภาพิมล เมธิกิตติกุล	ผู้ช่วยนักวิชาการ

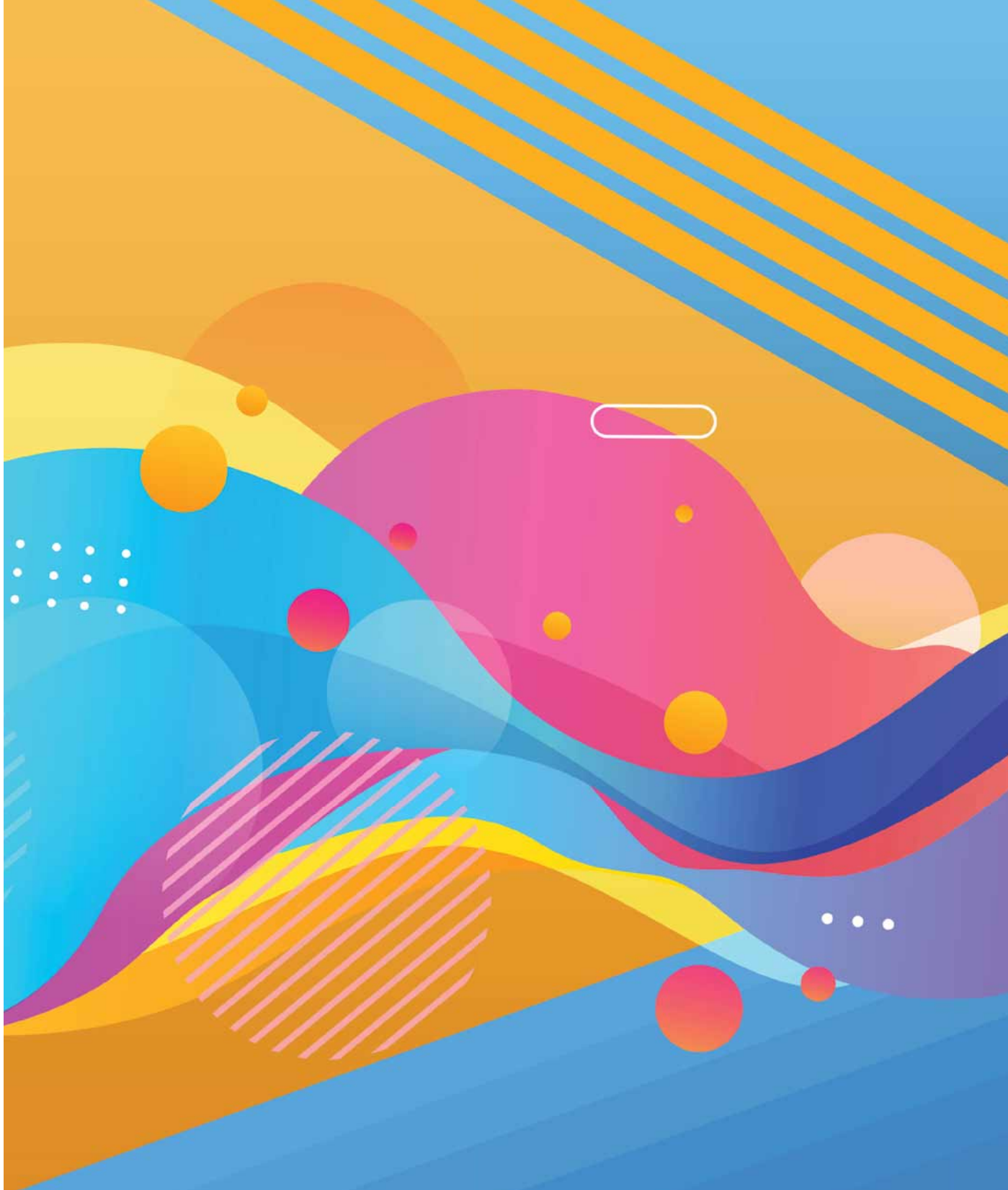
บรรณาธิการกิจ

1. นางสาวบังอร กมลวัฒนา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครื่องมือและบริการทดสอบ
2. นายวรารุช วดีวรวิทย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
3. นางสาววัชรินทร์ พันธุ์เกา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
4. นางสาวเพชรินทร์ โบกคำ	ผู้ช่วยนักวิชาการ

ออกแบบปก

นางสาวคัทลียา แลบัว

ผู้ช่วยนักวิชาการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน